

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Bakalářská práce

Obec jako samosprávná jednotka

Adina Nováčková

© 2020 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Adina Nováčková

Hospodářská politika a správa
Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Obec jako samosprávná jednotka

Název anglicky

The Municipality as a Self-governing Unit

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je na základě rozboru platné právní úpravy vyhodnotit dané téma z pohledu postavení obce, hospodaření s majetkem obce a rozpočet obce, účast v právnických osobách. Cílem praktické části práce je ověření teoretických poznatků v praxi ve vybraných subjektech.

Metodika

- Shromáždění a prostudování literatury pro zpracování zadané práce s využitím metody excerptce.
- Roztřídění dle předem stanovených klíčových znaků a provedení obsahové analýzy právních textů jednotlivých částí.
- Získání podkladů pro analytickou část práce – konzultace s odborníky, rozhovory, statistická data.
- Vyhodnocení získaných dat metodou syntézy pro zpracování aplikační části práce.
- Sumarizace výsledků, vlastní zjištění.
- Vyhodnocení, diskuze a závěr s využitím metody komparace teoretické a aplikační části práce.

Doporučený rozsah práce

30-40

Klíčová slova

dobrovolný svazek obcí, hospodaření obce, majetek obce, obec, obecní zřízení, rozpočet obce, územní samospráva, základní územní jednotka

Doporučené zdroje informací

- BALÍK, S. Komunální politika : obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2908-4.
- KOČÍ, R. Obecní samospráva v České republice. Praha: Leges, 2012. ISBN 978-80-87576-28-1.
- KOPECKÝ, M. Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-719-6.
- KOPECKÝ, M., PRŮCHA, P., HAVLAN, P., JANEČEK, J. Zákon o obcích. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. ISBN 978-80-7552-862-9.
- KOUDELKA, Zdeněk. Obecní samospráva: zákon o obcích v komentovaném znění. Brno: Ve spolupráci s nakl. Doplněk vydalo Občanské sdružení pro region, 2006. ISBN 80-7239-193-3.
- KOUDELKA, Z. Průvodce územní samosprávou po 1.1.2003. Praha: Linde, 2003. ISBN 80-7201-403-X.
- PROVAZNÍKOVÁ, R. Financování měst, obcí a regionů : teorie a praxe. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0.
- SEDMIHRADSKÁ, L. Rozpočtový proces obcí. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-967-0.

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – PEF

Vedoucí práce

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 22. 9. 2020

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 19. 10. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 14. 03. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Obec jako samosprávná jednotka" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 14.3.2021

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala JUDr. Janě Borské, Ph.D., za odborné vedení, rady, připomínky a konzultace během vypracování bakalářské práce. Dále bych ráda poděkovala starostce obce Senohraby Ing. Janě Svaškové a starostovi obce Hlásná Třebaň Ing. Tomášovi Snopkovi za poskytnutí rozhovorů a možnost nahlédnutí do chodu obcí. Na závěr respondentům obou obcí za účast na anketním šetření.

Obec jako samosprávná jednotka

Abstrakt

Bakalářská práce se zaměřuje na obce, které lze definovat jako základní územní samosprávné jednotky. Obcím náleží vlastní území, obyvatelé, orgány, pravomoci, působnosti a majetek se kterým hospodaří. Teoretická část práce je zpracována s využitím odborné literatury a charakterizuje obec dle vybraných klíčových znaků mezi které se řadí členění obcí, území, působnost, symbolika, občané a jejich práva, spolupráce mezi obcemi, orgány, rozpočet a hospodaření s majetkem. Praktická část vyhodnocuje zvolené znaky obce Senohraby a obce Hlásná Třebaň. Konkrétně orgány obcí, hospodaření a jejich rozpočet v období 2015-2019, účast obcí v právnických osobách, tedy v dobrovolných svazcích. Cílem praktické části je komparace vybraných aspektů u obou obcí. Formou kvalitativní metody je provedeno anketní šetření zaměřené na aktivní zájem občanů o obec a její fungování a na dostatečnou obeznámenost s děním v obci. Dále jsou v této části práce prováděny polostrukturované rozhovory se starosty obcí zaměřené na fungování obce. Na základě výzkumu bylo zjištěno, že občané obce Senohraby nejeví dostatečný zájem o fungování obce a jsou méně obeznámeni s děním na rozdíl od občanů obce Hlásná Třebaň.

Klíčová slova: dobrovolný svazek obcí, hospodaření obce, majetek obce, obec, obecní zřízení, rozpočet obce, územní samospráva, základní územní jednotka

The Municipality as a Self-governing Unit

Abstract

The Bachelor's thesis concentrates on municipalities, which can be defined as basic territorial self-governing units. Municipalities have their own territory, inhabitants, authorities, powers, competence and property they manage. The theoretical part of the thesis is based on academic literature and defines a municipality according to selected key features, which include division of municipalities, territories, competence, symbolism, citizens and their rights, cooperation between municipalities, authorities, budget and property management. The practical part evaluates the selected features of Senohraby and Hlásná Třebaň municipalities. Specifically, it deals with municipal authorities, financial management and municipal budget in the period from 2015 to 2019 and the participation of municipalities in legal entities, i.e. in voluntary unions of municipalities. The aim of the practical part is to compare selected aspects of both municipalities. This part includes a qualitative questionnaire survey focused on the active interest of citizens in the municipality and its operation. It also determined whether citizens are sufficiently familiar with what is happening in the municipality. Furthermore, this part of the thesis includes semi-structured interviews with mayors of the municipalities. The research results showed that the citizens of the Senohraby municipality do not show enough interest in the operation of the municipality and they are less familiar with what is happening, unlike the citizens of Hlásná Třebaň.

Keywords: voluntary union of municipalities, municipal management, municipal property, municipality, municipal order, municipal budget, territorial self-government, basic territorial unit

Obsah

1 Úvod.....	13
2 Cíl práce a metodika	14
2.1 Cíl práce	14
2.2 Metodika	14
3 Teoretická východiska	17
3.1 Charakteristika obce.....	17
3.1.1 Členění obcí	18
3.1.2 Území obce	19
3.1.3 Působnost obce	20
3.1.4 Název obce.....	22
3.1.5 Symbolika	23
3.1.6 Občané obce a jejich práva	23
3.1.7 Spolupráce mezi obcemi	24
3.2 Orgány obce	26
3.2.1 Zastupitelstvo obce	26
3.2.2 Rada obce.....	28
3.2.3 Výbory zastupitelstva a komise rady	29
3.2.4 Starosta obce	30
3.2.5 Obecní úřad.....	31
3.3 Hospodaření s majetkem a rozpočet	31
3.3.1 Hospodaření s majetkem obce	32
3.3.2 Pojetí rozpočtu obce.....	33
3.3.3 Střednědobý výhled rozpočtu	34
3.3.4 Rozpočtový proces.....	34
3.3.5 Struktura rozpočtu obce	35
3.3.6 Příjmy rozpočtu obce	35
3.3.7 Výdaje rozpočtu obce	38
4 Vlastní práce	40
4.1 Obec Senohraby	40
4.1.1 Základní informace o obci	40
4.1.2 Orgány obce	41
4.1.3 Hospodaření obce a rozpočet	41
4.1.4 Účast v právnických osobách	43
4.2 Obec Hlásná Třebaň	44
4.2.1 Základní informace o obci	45
4.2.2 Orgány obce	45

4.2.3	Hospodaření obce a rozpočet	46
4.2.4	Účast v právnických osobách.....	48
4.3	Anketní šetření	48
4.4	Rozhovory se starosty obcí.....	61
5	Výsledky a diskuse	63
5.1	Zhodnocení anketního šetření mezi občany	64
5.2	Zhodnocení rozhovorů se starosty.....	66
5.3	Navrhovaná opatření	67
6	Závěr.....	68
7	Seznam použitých zdrojů.....	71
7.1	Literatura	71
7.2	Právní předpisy.....	72
7.3	Internetové zdroje.....	72
8	Přílohy	75

Seznam tabulek

Tabulka 1	Rozpočet skutečných příjmů obce Senohraby v letech 2015-2019 (v tis. Kč) ...	42
Tabulka 2	Rozpočet skutečných výdajů obce Senohraby v letech 2015-2019 (v tis. Kč)...	43
Tabulka 3	Rozpočet a saldo obce Senohraby v letech 2015-2019 (v tis. Kč).....	43
Tabulka 4	Rozpočet skutečných příjmů obce Hlásná Třebaň v letech 2015-2019 (v tis. Kč)	46
Tabulka 5	Rozpočet skutečných výdajů obce Hlásná Třebaň v letech 2015-2019 (v tis. Kč)	47
Tabulka 6	Rozpočet a saldo obce Hlásná Třebaň v letech 2015-2019 (v tis. Kč)	48

Seznam grafů

Graf 1	Účast na zasedání zastupitelstva obce Senohraby	50
Graf 2	Účast na zasedání zastupitelstva obce Hlásná Třebaň.....	50
Graf 3	Vyjadřování se k projednávaným věcem v obci Senohraby.....	51
Graf 4	Vyjadřování se k projednávaným věcem v obci Hlásná Třebaň	51
Graf 5	Podávání orgánům obce Senohraby návrhy, připomínky a podněty	52
Graf 6	Podávání orgánům obce Hlásná Třebaň návrhy, připomínky a podněty.....	52
Graf 7	Získávání informací v obci Senohraby	53
Graf 8	Získávání informací v obci Hlásná Třebaň.....	53
Graf 9	Účast na společenských aktivitách v obci Senohraby	54
Graf 10	Účast na společenských aktivitách v obci Hlásná Třebaň	54
Graf 11	Povědomí občanů o radě v obci Senohraby.....	55
Graf 12	Povědomí občanů o radě v obci Hlásná Třebaň	55
Graf 13	Dostatečná obeznámenost o dění v obci Senohraby	56
Graf 14	Dostatečná informovanost o dění v obci Hlásná Třebaň.....	56
Graf 15	Délka života respondentů v obci Senohraby	57
Graf 16	Délka života respondentů v obci Hlásná Třebaň	58

Graf 17 Pohlaví v obci Senohraby	58
Graf 18 Pohlaví v obci Hlásná Třebaň.....	59
Graf 19 Věková kategorie občanů v obci Senohraby	59
Graf 20 Věková kategorie občanů v obci Hlásná Třebaň.....	60
Graf 21 Nejvyšší dosažené vzdělání v obci Senohraby	60
Graf 22 Nejvyšší dosažené vzdělání v obci Hlásná Třebaň.....	61

Seznam použitých zkratk

aj.	a jiné
apod.	a podobně
č.	číslo
čl.	článek
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DSO	dobrovolné svazky obcí
FO	fyzická osoba
Kč	koruna česká
mil.	milion
např.	například
odst.	odstavec
písm.	písmeno
PO	právnícká osoba
s.	strana
Sb.	sbírka
tis.	tisíc
tzn.	to znamená
tzv.	takzvaný
ZO	zákon o obcích

1 Úvod

Základem právní úpravy je zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (dále jen ZO), který byl od roku 2000 několikrát novelizován. Obcemi se dle zákona označují nejen obce samotné, ale i města, městyse a statutární města. Obce se řadí mezi základní územní samosprávné celky a kraje mezi vyšší územní samosprávné celky, přičemž obce jsou vždy součástí vyššího územního samosprávného celku, tedy kraje. Obce se vyznačují tím, že mají své obyvatelstvo, území, právo na samosprávu, které je zakotveno v Ústavě ČR, a dále majetek se kterým hospodaří. Právní subjektivita se řadí mezi další bod, kterým jsou obce charakteristické. Vystupují tedy jako právnické osoby (dále jen PO) a mají způsobilost k právním úkonům. Pojí se s pojmem veřejnoprávní korporace, jinak řečeno obec je PO veřejného práva vykonávající působnost v oblasti veřejné správy.

Vlastní samospráva, kdy obce plní samosprávné funkce, se nazývá samostatná působnost, která je zaručena Ústavou ČR. Jedná se vždy o záležitosti, o kterých může obec samostatně rozhodovat a které může samostatně spravovat. Pravomoci jsou v zájmu nejen obce, ale i jejich občanů. Mezi základní práva patří právo mít vlastní majetek a hospodařit s ním dle vlastního rozpočtu. Dále se do samostatné působnosti řadí vydávání právních předpisů, obecně závazných vyhlášek nebo zřízení PO.

Vedle samostatné působnosti existuje také přenesená působnost. V tomto případě se jedná o výkon státní správy, kterou stát přenesl na obec. Výkon v přenesené působnosti vykonává obecní úřad v rozsahu stanoveném zákonem. Výkon zmíněné přenesené působnosti probíhá v obcích s pověřeným obecním úřadem a v obcích s rozšířenou působností. Má jí na starost výkonný orgán obce, na který při výkonu funkce dohlíží orgány státní správy nebo krajské úřady. Prostřednictvím přenesené působnosti obec může např. vydávat nařízení obce a správní rozhodnutí.

Obec má své orgány, protože není možné, aby veškeré úkoly vykonávala jako celek. Mezi orgány obce se řadí zastupitelstvo, což je kolektivní volený orgán. Dále rada obce, tedy výkonný orgán obce, starosta, obecní úřad, vykonávající činnosti související s výkonem samostatné i přenesené působnosti, orgány zastupitelstva, rady obce a další.

Územní rozpočet je jeden z nejdůležitějších nástrojů finančního hospodaření obcí. Je to prostředek k realizaci ekonomického a sociálního rozvoje, prosazování zájmů apod. Prostředky, s kterými obce hospodaří, plynou hlavně z veřejných rozpočtů.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem bakalářské práce je na základě analýzy platné právní úpravy vyhodnotit dané téma z pohledu právního postavení obce se zaměřením na orgány obcí, hospodaření s majetkem, rozpočet a taktéž účast obcí v právnických osobách.

Cílem teoretické části práce je zanalyzovat platnou právní úpravu, která upravuje postavení obcí. Dílčím cílem je vymežit a popsat základní pojmy z hlediska působnosti obce, symboliky, možností spolupráce obcí, jejich orgánů a dále rozpočtu a hospodaření s obecním majetkem.

Cílem praktické části práce je vyhodnotit získané poznatky ve dvou vybraných obcích, tedy v obci Senohraby a v obci Hlásná Třebaň, a to na základě výzkumu zaměřující se na základní charakteristiku obcí, jejich orgány, hospodaření a rozpočet mezi lety 2015-2019 a jejich účast v právnických osobách, konkrétně v dobrovolných svazcích. Dílčím cílem je na základě provedeného výzkumu formou anketního šetření a rozhovorů posoudit, zda projevují občané aktivní zájem o obec a její fungování a také zda jsou dostatečně obeznámeni s děním v obci. V závěru práce budou navržena doporučující opatření ke zjištěným nedostatkům.

2.2 Metodika

Bakalářská práce s názvem Obec jako samosprávná jednotka bude rozdělena na dva hlavní celky. První z nich bude tvořen teoretickou částí a druhý praktickou částí. Autorka zvolí ve své práci citace formou poznámek pod čarou. V práci budou citovány zdroje z odborné literatury, právních předpisů a z internetových odborných článků.

V teoretické části bude využita obsahová analýza právních textů s využitím metody excerptce. Podklady pro zpracování této části práce budou shromážděné a prostudované informace získané z odborné literatury, právních předpisů a ověřených internetových zdrojů, které se vztahují k dané problematice. Dále budou teoretické poznatky roztríděné dle předem stanovených klíčových znaků, mezi které se bude řadit celková charakteristika obce, kam dále spadá členění obcí, území obce, působnost, symbolika, občané, spolupráce obcí, dále orgány obce, rozpočet a hospodaření s majetkem. Podle zmíněných znaků bude řízena osnova celé bakalářské práce a jednotlivé kapitoly budou řazeny v logické posloupnosti.

Druhý celek, tedy praktická část se bude zaměřovat na klíčové znaky, podle kterých se bude dále postupovat. Tato část práce bude založena především na shromáždění podkladů pro analytickou část práce. Konkrétně se využijí data získané ze souhrnného přehledu finančních ukazatelů spravovaným ministerstvem financí ČR aplikace Monitor. Dle zmíněného portálu se vypracují tabulky sloužící ke komparaci skutečných příjmů, výdajů a salda obcí v letech 2015-2019. Mezi další podklady, které budou v rámci práce využity se řadí zpravodaje obcí a primárně oficiálních stránky obcí, které poslouží k získání základních informací o obcích, jejich historii a obecních orgánech.

Další část praktické části práce bude zaměřena na výzkum v obcích Senohraby a Hlásná Třebaň a bude vyhodnocovat zvolené znaky, konkrétně orgány obcí, jejich hospodaření a rozpočet v období mezi lety 2015-2019 a účast obcí v právnických osobách. Součástí praktické části bude anketní šetření mezi obyvateli kombinací kvalitativní a kvantitativní metody výzkumu. Primární otázky se budou týkat aktivního zájmu občanů o obec, její fungování a také se zaměří na dostatečnou obeznámenost občanů s děním v obci. V tomto případě se jedná o primární data, tedy data sbírána za účelem zpracování bakalářské práce. Sekundární data budou představovat taková data, která budou zaměřena na identifikaci občanů. Anketní otázky budou pro obě obce totožné. Šetření proběhne mezi obyvateli starší 18 let s trvalým bydlištěm v obcích. Anketa bude zcela anonymní a bude složena z 12 otázek. Jednotlivé otázky se budou vztahovat k aktivitě občanů při zasedání zastupitelstva, podávání návrhů, připomínek a podnětů k projednání, účast na společenských aktivitách, dostatečné obeznámenosti o dění v obou obcích a také zde bude otázka ohledně toho, co občanům v obci chybí. V anketě bude zahrnuta i jedna znalostní otázka vztahující se k radě obcí. Na závěr ankety budou pokládány otázky nutné k identifikaci jednotlivých občanů, tzn. jak dlouho respondenti v obci žijí, jejich pohlaví, věk a vzdělání. Většina anketních otázek bude výběrová, kdy budou moci respondenti odpovědět pouze jednu možnou odpověď. Bude položena i jedna výčtová otázka, kdy bude možné vybrat i více odpovědí a jedna nepovinná otevřená otázka. Anketa bude osobně předána občanům obou obcí v tištěné podobě a také vytvořena prostřednictvím internetové stránky Survio a sdílena na sociální síti Facebook, kde mají obě obce své vlastní stránky. Anketní šetření bude probíhat od 18.1.2021 do 20.2.2021. Po shromáždění potřebného množství anketních dat bude probíhat jejich vyhodnocení v programu Microsoft Excel. Získaná data budou znázorněna pomocí grafů, ve kterých budou porovnávány jednotlivé odpovědi v obcích.

Další část práce bude tvořena rozhovory s představiteli obcí, tedy se starosty jako součástí kvalitativní metody výzkumu. Rozhovory budou sloužit k získání ucelenějšího pohledu na danou oblast. Týkat se budou fungování obcí a doplňujících otázek. Předem budou připraveny návodné otázky, jejichž pořadí se může v průběhu rozhovoru měnit, případně se další otázky můžou vytvářet i během rozhovoru, bude se tedy jednat o polostrukturovaný rozhovor. I zde budou otázky pro představitele obcí shodné. Dotazy budou seřazeny do jednotlivých celků týkající se identifikace představitelů obcí, jejich důvodu ke kandidatuře, uskutečněných realizací během daného volebního období, názoru na dostatečnost pravomocí. Dále budou otázky soustředěny na samostatnou a přenesenou působnost, aktivitu orgánů a občanů obce, rozpočet obcí, dotace, členství ve Svazcích obcí a přímou volbu starostů. Rozhovory budou po domluvě s představiteli obcí předem odeslány na e-mail starostů a proběhnou v období 8.2. - 15.2.2021. Rozhovory budou přepsány do wordového dokumentu a budou součástí přílohy bakalářské práce.

Sumarizované výsledky, které se na základě anketního šetření a rozhovorů se starosty získají budou metodou komparace a syntézy vyhodnocovat získané poznatky v teoretické a praktické části práce. Závěr práce bude soustředěn na návrh případných opatření vhodných k nápravě skutečností, které se zjistí.

3 Teoretická východiska

Obec je samosprávná jednotka, veřejnoprávní korporace a má postavení právnické osoby, které je dále definováno v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích. V následujících kapitolách bude popsáno členění obcí, území, působnost a občané obce, jakožto jeden ze základních znaků obce. Dále zde bude zmínka o názvu, symbolech a orgánech obce. Práce se bude zabývat i hospodařením s vlastním majetkem a rozpočtem obce vycházející ze zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

3.1 Charakteristika obce

Obec je dle § 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích definována jako „základní územní samosprávné společenství občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.“¹ Česká republika se dle Ústavy ČR člení na obce, které jsou základními samosprávnými celky a kraje, tedy vyšší územně samosprávné celky. Obec je vždy součástí vyššího územního samosprávného celku. Územní samosprávné celky mají právo na samosprávu a mezi jejich charakteristické znaky patří:

- vlastní území,
- obyvatelstvo,
- vystupování v právních vztazích svým jménem (právní subjektivita),
- vlastní majetek,
- hospodaření podle vlastního rozpočtu.²

Na rozdíl od jiných PO, obce nejsou zřízeny za účelem tvorby zisku, ale mají představovat společenství osob žijící na jednom území.³ Úkolem obce je dbát na všestranný rozvoj vlastního území a plnit potřeby svých občanů a mimo jiné chránit veřejný zájem. Podle obecního zřízení je obcí myšleno jakékoliv sídlo, které má vlastní samosprávu, a to i město, případně statutární město.⁴

¹ § 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

² KOUDELKA, Z. *Průvodce územní samosprávou: po 1.1.2003: včetně úplného znění obecního a krajského zřízení*. Praha: Linde, 2003. s. 15. ISBN 80-7201-403-X.

³ KOPECKÝ, M., PRŮCHA, P., HAVLAN, P., JANEČEK, J. *Zákon o obcích. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 5. ISBN 978-80-7552-862-9.

⁴ KOUDELKA, Z. *Průvodce územní samosprávou: po 1.1.2003: včetně úplného znění obecního a krajského zřízení*. Praha: Linde, 2003. s. 15. ISBN 80-7201-403-X.

ZO definuje, že obec je veřejnoprávní korporací a má svůj vlastní majetek. Veřejnoprávní korporace je PO založená na základě zákona. Jinými slovy je veřejnoprávní korporace subjektem veřejné správy, kterému je svěřena pravomoc vykonávat část úkolů v rámci veřejné správy.⁵

3.1.1 Členění obcí

Jednotlivé obce se od sebe znatelně odlišují svou velikostí, počtem obyvatel, ekonomickou situací, ekologickým bohatstvím, infrastrukturou apod. V ČR existují malé obce, které mají pod 100 obyvatel, ale zároveň i velká města. K tomuto plynou ze zákonodárství dvě zásady, které se vzájemně prolínají. Z první zásady plyne jednotná právní úprava pro všechny obce. To tedy znamená, že právní normy týkající vnitřní organizace a samosprávy platí nerozdílně pro všechny obce. Tato rovnoprávná zásada nebere v potaz velikost obce, počet obyvatel, ekonomickou situaci či historický vývoj obce. Je možné se setkat také s výrazem tzv. principu jednotné obce nebo principu univerzální, abstraktní obce. Druhá zásada rozděluje naopak obce na několik druhů. Z této zásady na rozdíl od té první plynou určité rozdíly z hlediska právního postavení obcí. Z legislativního hlediska se obce dělí na základních pět kategorií:

- obce „základní“,
- městyse,
- města,
- statutární města,
- hlavní město Praha.

Obce „základní“ je možné nazvat také jako „vesnické“. Jedná se o obec, která není městem ani městysem. Dále zmíněné městyse, jsou obcemi, které musí stanovit na návrh obce, po vyjádření vlády předseda Poslanecké sněmovny. Dále se sem řadí města, tzn. obce, které byly městy ke dni nabytí účinnosti zákona a mají alespoň 3000 obyvatel.⁶ Jako další jsou uvedena statutární města, za která se historicky považovala ta města, která nepodléhala všeobecným zákonům o obcích, ale řídila se zvláštními statuty přijaté formou zákonů. „*Území statutárních měst se může členit na městské obvody nebo městské části s vlastními*

⁵ HENDRYCH, D. *Správní právo: obecná část*. 7. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009. s. 110. ISBN 978-80-7400-049-2.

⁶ KOPECKÝ, M. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2017. s. 116-117. ISBN 978-80-7552-719-6.

orgány samosprávy“.⁷ Statutární města lze dělit na územně členěná statutární města a ostatní statutární města. V současnosti je v ČR celkem 27 statutárních měst, kterými jsou podle § 4 ZO tato města: Kladno, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Jablonec nad Nisou, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek-Místek, Ostrava, Opava, Havířov, Most, Teplice, Karviná, Mladá Boleslav, Prostějov a Třinec.⁸ Poslední druh obcí, který spadá do této kategorie je hlavní město Praha. Hlavní město Praha upravuje zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze. Praha má zvláštní postavení, protože je podle § 1 tohoto zákona hlavním městem ČR, vyšším územním samosprávným celkem a současně obcí. Je taktéž veřejnoprávní korporací a disponuje svým vlastním majetkem, hospodaří podle vlastního rozpočtu a zároveň v právních vztazích vystupuje svým jménem.⁹

3.1.2 Území obce

Jak již bylo zmíněno výše, vlastní území obce je jedním ze základních znaků obce. Všechny obce v ČR mají své území nacházející se na území ČR. Jinak řečeno, každá část území ČR je součástí území určité obce. Obec je samosprávný celek vykonávající svou působnost v rámci příslušného území, které musí být vymezeno hranicemi. V rámci tohoto prostoru vykonává jak samostatnou, tak i přenesenou působnost zahrnující výkon státní správy. Existuje výjimka, kterou tvoří části území, kde se nenachází území obce, ale tzv. vojenské újezdy určené k zajišťování obrany státu a výcviku ozbrojených sil.

Území obce je tvořeno katastrálními územími s tím, že obec má jedno nebo více katastrálních území.¹⁰ Katastrálním územím se podle § 2 písm. h) katastrálního zákona rozumí „*technická jednotka, kterou tvoří místopisně uzavřený a v katastru společně evidovaný soubor nemovitostí.*“¹¹ Název katastrálního území je unikátní, na rozdíl od názvu obcí, proto není možné, aby dvě katastrální území nesly stejný název. Území obce se dělí na zastavěná území, mezi která se řadí ta území, která jsou vymezená územním plánem nebo určená k zástavbě a dále na nezastavěná území.¹²

⁷ § 4 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

⁸ § 4 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

⁹ § 1 odst. 1, 2 a 3 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰ KOČÍ, R. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges, 2012, s. 30. ISBN 978-80-87576-28-1.

¹¹ § 2 písm. h) zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon).

¹² KOČÍ, R. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges, 2012. s. 30. ISBN 978-80-87576-28-1.

Právem obce je své území měnit, a to pouze za stanovených podmínek. Sloučit nebo připojit se mohou obce, které spolu sousedí, a to jen ke dni voleb do zastupitelstev anebo k 1. lednu. Rozdíl mezi sloučením a připojením je takový, že pokud se obce slučují vždy obcím zanikají jejich dosavadní orgány a obce jsou pak pod správou správce obce. Naopak pokud se obec připojuje k jiné obci zaniknou orgány jen připojující se obce. Název nově vzniklé sloučené obce bude stejný jako název jedné z obcí. V případě, že se obce neshodnou, o názvu může rozhodnout Ministerstvo vnitra. Obce se slučují na základě Dohody o sloučení obcí a nově vzniklá obec je pokládána za právního nástupce sloučených obcí. V případě připojení obce, jak již vyplývá z dané věci, právním nástupcem bude obec, která nezaniká připojením. Obec přebírá majetek, práva a závazky zaniklých obcí.¹³

3.1.3 Působnost obce

Působnost obce lze obecně chápat jako souhrn práv a povinností, kterými obec disponuje a dále rozsah, ve kterém obec svá rozhodnutí vykonává. Tuto působnost lze rozdělit na územní a věcnou.¹⁴

Obce mají rozsáhlý výčet svých pravomocí a vykonávají spoustu činností, které jsou ustanoveny v zákonech či jiných právních předpisech.¹⁵ Působnost se rozděluje dále na dvě klíčové, a to na samostatnou a přenesenou. Obě tyto působnosti jsou vymezené zákonem. Zásadním rozdílem mezi nimi je to, že samostatná působnost je vymezena jen okrajovým výčtem pravomocí a obce mohou vykonávat i činnosti, které zákon neuvádí. Naopak působnost přenesenou obec vykonává jediné tehdy, pokud to výslovně stanoví zákon.¹⁶

Samostatná působnost patří do podstatné oblasti činnosti obce. Klíčové pro správné fungování obce je právě její výkon, protože na samostatné působnosti je obecní samospráva založena. Do samostatné působnosti spadají všechny činnosti, které jsou v zájmu obce a jejich občanů. V zájmu obce je vytvořit podmínky pro rozvoj sociální péče a uspokojit potřeby svých občanů. Zde se jedná se hlavně o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a

¹³ KOUDELKA, Z. *Obecní samospráva: zákon o obcích v komentovaném znění*. Brno: nakladatelství, 2006, s. 17-18. ISBN 80-7239-193-3.

¹⁴ KOPECKÝ, M. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 165. ISBN 978-80-7552-719-6.

¹⁵ KADERÁBKOVÁ, J. a PEKOVÁ J. *Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. s. 19. ISBN 978-80-7357-910-4.

¹⁶ KOČÍ, R. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges, 2012, s. 62. ISBN 978-80-87576-28-1.

rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku. Je vhodné zmínit i finanční možnosti obce jako jeden z faktorů, který může být zásadním problémem zejména u malých obcí. Jejich nízké rozpočtové příjmy nejsou totiž ani zdaleka dostačující k uspokojování potřeb svých občanů. Obecně platí, že obec v rámci své samostatné působnosti rozhoduje svým jménem a na vlastní odpovědnost, pomocí svých orgánů. Konkrétně prostřednictvím zastupitelstva a rady obce, které jsou podrobněji rozebrány v samostatné kapitole. Velmi podstatné je také hospodaření obce, které zajišťuje obci schopnost trvale udržitelného rozvoje, proto by mělo být řádně vedeno. K samostatné působnosti se rovněž váže i rozpočet a majetek obce, který má obec právo vlastnit a nakládat s ním dle vlastního uvážení.¹⁷

Přenesená působnost je na obce delegována neboli přenesena zákonem. V ČR funguje tzv. smíšený typ veřejné správy, kdy obce vedle samostatné působnosti vykonávají působnost přenesenou, jinými slovy státní správu. Podle čl. 105 Ústavy ČR mají obce možnost vykonávat přenesenou působnost, pokud tak stanoví zákon.¹⁸ Práva a povinnosti související s výkonem přenesené působnosti jsou zakotvena v právních předpisech. Podle obecního zřízení se orgány obce musí řídit zákony, předpisy, usneseními vlády a směrnicemi ústředních správních úřadů. Každý rok obec dostává ze státního rozpočtu příspěvek na výkon přenesené působnosti sloužící k částečnému pokrytí nákladů souvisejících s výkonem přenesené působnosti. Mezi tyto náklady se řadí např. mzdové a provozní výdaje na zaměstnance, kteří působnost vykonávají. Velikost výše příspěvku závisí hlavně na rozsahu přenesené působnosti a také na tom o jak velký správní obvod se jedná. Z toho lze usuzovat, že na největší příspěvek mají nárok obce s rozšířenou působností, které mají nejvíce občanů ve svých správních obvodech.¹⁹

Obce se kategorizují do tří stupňů, jež každý z nich má jiný rozsah svěřených úkolů. A to tedy následovně:

- **obce prvního stupně**
- **obce druhého stupně**
- **obce třetího stupně**

¹⁷ Tamtéž s. 63-70.

¹⁸ Čl. 105 zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky ve stálém znění.

¹⁹ KOČÍ, R. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges, 2012. s.71-73. ISBN 978-80-87576-28-1.

Mezi obce prvního stupně se zahrnují menší obce vykonávající působnost pouze v základním rozsahu. Obec obvykle na výkon nevyčleňuje žádné zaměstnance obce, ale výkon provádí samotný obecní úřad. Tyto obce mohou například zajišťovat řízení o některých přestupcích nebo řídit agendu povolování kácení dřevin na území obce.

Mezi obce druhého stupně se řadí obce s pověřeným obecním úřadem. Těmto obcím již náleží značná část přenesené působnosti. Vykonávají přenesenou působnost nejen pro své vlastní území v základním rozsahu, ale i pro svůj správní obvod.²⁰ Výkon přenesené působnosti provádí pomocí obecního úřadu. Obec má na tuto působnost většinou své kvalifikované úředníky, na rozdíl od obcí prvního stupně. Kromě agend, které vykonávají stejně jako obce prvního stupně, mohou obce druhého stupně např. vykonávat agendu stavebního úřadu, matričního úřadu a některé agendy práva životního prostředí. Mimo jiné vykonávají i přenesenou působnost prvního stupně.

Obce třetího stupně, tedy obce s rozšířenou působností mají velmi obsáhlý výkon přenesené působnosti, která je vykonávána i zde pomocí specializovaných úředníků. Nahrazují ve výkonu státní správy již zrušené okresní úřady, které byly dříve orgány státní správy. Mezi nejdůležitější oblasti této působnosti patří oblast živnostenského podnikání, vydávání cestovních a osobních dokladů, agenda řídičských oprávnění, registru vozidel, stavebního úřadu apod. Obec zajišťuje taktéž přenesenou působnost prvního a druhého stupně prostřednictvím svého obecního úřadu.²¹

3.1.4 Název obce

ZO stanoví, že musí mít každá obec svůj název. V případě, že ho chce obec změnit, dává k tomu souhlas Ministerstvo vnitra, a to na její návrh. Názvy mají rovněž i části obce, které jsou obvykle převzaty z názvu zaniklých obcí či osad.²² Obec může rozhodovat o názvech částí obce, ulic a jiných veřejných prostranství. Svá rozhodnutí nově vzniklých názvů nebo jejich změny musí vždy oznámit Ministerstvu vnitra.²³ Názvy obcí se vždy uvádějí v českém jazyce a není možné, aby se ulice a veřejné prostranství pojmenovávaly stejnými názvy a ani jmény žijících osobností. Pokud je obec obývána příslušníky národnostních menšin, tak se název obce, ulic a veřejných prostranství uvádí taktéž v jazyce

²⁰ KOPECKÝ, M., PRŮCHA, M., HAVLAN, P., JANEČEK, J. *Zákon o obcích. Komentář. 3. vyd.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 133. ISBN 978-80-7552-862-9.

²¹ Tamtéž s.73-75.

²² § 27 1 a 2 odst. zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

²³ § 28 1 a odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

dané národnostní menšiny, pokud se k této národnosti hlásí vždy alespoň 10 % občanů obce.²⁴

Označování ulic a veřejných prostranství spadá do nákladů obce. Povinností vlastníka nemovitosti je strpět bezúplatné připevnění tabulky s označením ulice na své nemovitosti a vlastník této nemovitosti nesmí umístit v blízkosti tabulky jiné nápisy, aby označení nebylo zakryto, poškozeno či odstraněno.²⁵

3.1.5 Symbolika

ZO zmiňuje, že obce mohou mít znak a vlajku obce, ale pojem obecní symboly neužívá a taxativním způsobem nestanoví.²⁶ Předseda Poslanecké sněmovny může obci, která nemá znak či vlajku udělit nebo změnit, a to na základě její žádosti. Povinností kanceláře Poslanecké sněmovny je zaslat údaje o udělení nebo změně znaku a vlajky co nejdříve Českému zeměměřickému a katastrálnímu úřadu.²⁷ Znak a vlajku obce mohou užívat obce, její organizační složky a PO. Jiné subjekty pak mohou užívat znak jen v případě souhlasu obce. K užívání vlajky souhlas nutný není.²⁸ Správa obecních symbolů spadá do samostatné působnosti obce, je tedy vhodné, aby obec vymezila a používala ještě další obecní symboly, které má na starost rada obce.²⁹ Může jím být razítko obce, pečeť, znělka, logo a barvy, které se ustanovují obecně závaznými vyhláškami.³⁰

3.1.6 Občané obce a jejich práva

Za občana obce se podle ZO považuje fyzická osoba, která má státní občanství ČR a má v obci trvalý pobyt.³¹ Občan obce, který je zletilý se může podílet na samosprávě obce, má aktivní a pasivní volební právo, tzn. má právo volit a být volen do zastupitelstva obce a taktéž může hlasovat v místním referendu. Tyto práva má i fyzická zletilá osoba, která je

²⁴ § 29 odst. 1 a odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

²⁵ § 30 odst. 1 a odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

²⁶ FUREK, A. *Obecní symboly – Stanovisko odboru dozoru a kontroly MV ČR* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2020-11-17].

Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obecni-symbolystanovisko-odboru-doзору-a-kontroly-mv-cr.aspx>

²⁷ § 34 odst. 1 písm. a) a odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

²⁸ § 34 odst. 3 písm. a) a odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

²⁹ FUREK, A. *Obecní symboly – Stanovisko odboru dozoru a kontroly MV ČR* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2020-11-17].

Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obecni-symbolystanovisko-odboru-doзору-a-kontroly-mv-cr.aspx>

³⁰ BŘEŇ, J. *Užívání obecních symbolů* [online]. Moderní obec, 2008 [cit. 2020-11-17].

Dostupné z: <https://www.moderniobec.cz/uzivani-obecnich-symbolu/>

³¹ § 16 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

občanem cizího státu a je hlášena v obci k trvalému pobytu, pokud tak stanoví mezinárodní smlouva.³² Dalším právem občana obce je možnost vyjadřování se na zasedání zastupitelstva, vyjadřovat se a nahlížet do návrhu rozpočtu obce a do závěrečného účtu obce za uplynulý kalendářní rok, požadovat projednání určité záležitosti spadající do samostatné působnosti, podávat orgánům obce návrhy, připomínky a podněty, které orgány obce musí vyřídit co nejdříve, nejdéle však do 60 dnů aj.³³ Tato zbylá uvedená oprávnění má také fyzická osoba, která je zletilá a vlastní na území obce nemovitost.³⁴

3.1.7 Spolupráce mezi obcemi

V ZO je zakotveno, že spolu obce mohou při výkonu své působnosti vzájemně spolupracovat.³⁵ Důvodem jejich spolupráce a sdružování je společné obstarávání záležitostí. Tyto záležitosti mohou patřit jak do samostatné působnosti, tedy záležitosti samosprávné, tak i do přenesené působnosti pod které spadají záležitosti státní správy. Hlavním znakem zmíněného sdružování obcí je to, že dochází k přenosu určité působnosti na jiný útvar, která by připadala jinak jednotlivým obcím. Eventuelně dochází rovněž k přenosu výkonu určitých agend na daný útvar, který je pověřen jednat jménem této obce.³⁶ Při výkonu samostatné působnosti je vzájemná spolupráce obcí jedním z hlavních oprávnění. Současně se jedná o oblast důležitých právních úkonů, které obec může činit, na základě rozhodnutí zastupitelstva. Tato spolupráce se realizuje zejména na základě:

- smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu,
- smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí,
- zakládání právnických osob podle obchodního zákoníku dvěma nebo více obcemi.

Obce mohou spolupracovat na základě uzavřené smlouvy ke splnění společného úkolu, jak je zmíněno výše. Smlouvu uzavírají dvě nebo více obcí na určitou nebo neurčitou dobu. Touto smlouvou ale nevzniká právnická osoba. Náležitostí smlouvy je písemná forma schválení zastupitelstvy daných obcí. Jestliže je během výkonu společné činnosti nabyt majetek, stává se tento majetek spoluvlastnictvím všech zúčastněných obcí se stejnými

³² § 17 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

³³ § 16 odst. 1 a 2 odst. zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

³⁴ § 16 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

³⁵ § 46 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

³⁶ KOPECKÝ, M. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2017. s. 128. ISBN978-80-7552-719-6.

podíly, pokud není sjednáno ve smlouvě jinak. Případné závazky vůči třetím osobám, které mohou vzniknout během výkonu společné činnosti, jsou závazné pro všechny obce společně a nerozdílně, pokud není opět stanoveno jiným způsobem.³⁷ Příkladem tohoto typu spolupráce může být vybudování společné infrastruktury např. kanalizace nebo plynovodu.

Dále je možné vytvořit dobrovolný svazek obcí (dále jen DSO) nebo vstoupit do již vytvořených svazků obcí a to podle § 49 ZO za účelem ochrany a prosazování svých společných zájmů.³⁸ Členem DSO se mohou stát pouze obce, které mají rovněž právo ze svazku obcí vystoupit. Svazek obcí je v tomto případě právnickou osobou.³⁹ Zakládá se uzavřením písemné smlouvy všemi účastníky, pokud není stanoveno ve smlouvě jinak. Zápisem do registru sdružení, který je veden krajským úřadem, nabývá právní způsobilosti.⁴⁰ Předmětem činnosti svazku obcí mohou podle § 50 ZO např. být:

- úkoly v oblasti školství, sociální péče, zdravotnictví, kultury, požární ochrany, veřejného pořádku, ochrany životního prostředí,
- zabezpečování čistoty obce, správy veřejné zeleně a veřejného osvětlení, zásobování vodou,
- úkoly v oblasti ochrany ovzduší,
- provoz lomů, pískoven a zařízení sloužících k těžbě a úpravě nerostných surovin,
- správa majetku obcí, lesů, sportovních a kulturních zařízení apod.⁴¹

Obce spolu mohou spolupracovat i zakládáním právnických osob. Obce zřizují příspěvkové organizace, které jsou specifické tím, že většinou nevytvářejí zisk. Podle § 23 zákona o rozpočtových pravidlech platí, že obce mohou založit kapitálové obchodní společnosti, a to společnost s ručením omezeným nebo akciovou společnost.⁴² Komanditní nebo veřejné obchodní společnosti obec zakládat nesmí. Dále je v pravomocech obce zakládat obecně prospěšné společnosti, zřizovat školské PO, veřejné výzkumné instituce a také veřejná ústavní zdravotnická zařízení.⁴³

³⁷ KOČÍ, R. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges, 2012, s. 55-56. ISBN 978-80-87576-28-1.

³⁸ § 49 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

³⁹ KOUDELKA, Z. *Průvodce územní samosprávou: po 1.1.2003: včetně úplného znění obecního a krajského zřízení*. Praha: Linde, 2003, s. 42-43. ISBN 80-7201-403-X.

⁴⁰ KOČÍ, R. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges, 2012, s. 56-57. ISBN 978-80-87576-28-1.

⁴¹ § 50 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

⁴² §23 písm. c) zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

⁴³ BÝMA, M. *Zřizování a zakládání právnických osob* [online]. Moderní obec, 2009 [cit. 2020-12-27]. Dostupné z: <https://www.moderniobec.cz/zrizovani-a-zakladani-pravnickyh-osob/>

Je vhodné zmínit, že lze spolupracovat i s obcemi jiných států a být členy mezinárodních sdružení územních celků podle obecního zřízení.⁴⁴ A to na základě Evropské rámcové úmluvy o přeshraniční spolupráci mezi územními společenstvími nebo úřady z roku 1980. Úmluva byla podepsána ČR ve Štrasburku roku 1998 a vyhlášena Parlamentem ČR. Cílem Rady Evropy je dosáhnout větší jednoty členů a také podporovat jejich spolupráci. Spolupráce se zaměřuje zejména na rozvoj regionů, měst a venkova, ochranu životního prostředí, zlepšení veřejné vybavenosti a případně na vzájemnou pomoc v nouzových situacích. Mezi mezistátní dohody může patřit dohoda o hospodářské a sociální spolupráci mezi regiony nebo obcemi či dohoda o přeshraniční spolupráci mezi regiony nebo obcemi v oblasti územního plánování.⁴⁵

3.2 Orgány obce

Každá obec je veřejnoprávní korporací, a proto může navenek jednat jen prostřednictvím svých orgánů. Respektive jedná prostřednictvím funkcionářů – fyzických osob. Pouze zastupitelstvo obce je ústavně zakotveno, a to konkrétně v čl. 101, který uvádí, že „*obec je samostatně spravována zastupitelstvem.*“⁴⁶ ZO uvádí, jak zmíněné zastupitelstvo, tak i radu, starostu, obecní úřad, zvláštní orgány obce a komise jako poradní orgán, jestliže je obec pověřena výkonem přenesené státní správy. Orgány obce se dělí podle jejich složení, demokratické legitimacy a právního základu.⁴⁷ Je vhodné upozornit na to, že od roku 2000 nastala úprava názvosloví z „obecního zastupitelstva“ na „zastupitelstvo obce“ a z „obecní rady“ na „radu obce“.⁴⁸

3.2.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo je nejvyšším kolektivním orgánem obce a přísluší mu rozhodující pravomoci v oblasti samostatné působnosti. Rozhoduje o věcech, které mu jsou podle zákona vyhrazeny. Zároveň si zastupitelstvo může vyhradit ještě další pravomoci v rámci samostatné působnosti. Není možné, aby zastupitelstvo obce svěřilo výkon svých

⁴⁴ § 55 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁵ *Evropská rámcová úmluva o přeshraniční spolupráci mezi územními společenstvími nebo úřady* [online]. Sagit: Sbirka mezinárodních smluv [cit. 2020-12-20]. Dostupné z: <http://www.sagit.cz/info/ss00094>
Dostupné z: <http://www.sagit.cz/info/ss00094>

⁴⁶ Čl. 101 zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky ve stálém znění.

⁴⁷ KOUDELKA, Z. *Obecní samospráva: zákon o obcích v komentovaném znění*. Brno: nakladatelství, 2006. s. 56-57. ISBN 80-7239-193-3.

⁴⁸ BALÍK, S. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009, s. 67. ISBN 978-80-247-2908-4.

vyhrazených záležitostí jinému orgánu obce. Zastupitelstvu je zákonem vyhrazeno zejména volit starostu, vydávat obecně závazné vyhlášky, schvalovat program rozvoje obce, zřizovat a rušit příspěvkové organizace apod. Zastupitelstvo nemůže rozhodovat v přenesené působnosti obce a rozhodovat ve správním řízení až na výjimku, kterou tvoří nařízení obce v případech, kdy se nevolí rada obce. Zastupitelstvo může odvolávat členy rady a rada je zastupitelstvu podřízena.

Zastupitelstvo působí na zasedáních, na kterých se členové schází podle své potřeby, nejméně však jedenkrát za 3 měsíce. Zasedání svolává a řídí starosta. Zasedání zastupitelstva jsou veřejná, proto je obecní úřad povinen ještě před uskutečněním zasedání vyvěsit informaci o místě konání, době a navrženém programu zasedání. Vzhledem k tomu, že lze na zasedáních podávat návrhy na program jednání, není v rozporu se zákonem, pokud se projednává záležitost, o které nebyla veřejnost předem informována na úřední desce. Zastupitelstvo se může usnášet a rozhodovat jen za přítomnosti nadpoloviční většiny (tj. absolutní většiny) všech jeho členů. O průběhu zasedání se pořizuje zápis, který musí být podepsán starostou nebo místostarostou. Dále zastupitelstvo vydává svůj jednací řád, ve kterém stanovuje podrobnosti o svém jednání.⁴⁹

Zastupitelstvo tvoří zastupitelé obce, kteří jsou voleni na období 4 let v obecných, přímých, rovných a tajných volbách, občany obce. ZO přesně nespecifikuje počet členů, pouze určuje minimální a maximální počet na základě počtu obyvatel obce a velikosti území následovným způsobem:

- „do 500 obyvatel 5 až 15 členů,
- nad 500 do 3 000 obyvatel 7 až 15 členů,
- nad 3 000 do 10 000 obyvatel 11 až 25 členů,
- nad 10 000 do 50 000 obyvatel 15 až 35 členů,
- nad 50 000 do 150 000 obyvatel 25 až 45 členů,
- nad 150 000 obyvatel 35 až 55 členů.“⁵⁰

Přesný počet členů stanoví dosavadní zastupitelstvo, a to nejpozději do 85 dnů před volbami. Počet je potom závazný pro celé následující volební období.⁵¹ ZO v § 70 odst. 1 stanoví, že funkce člena zastupitelstva je veřejnou funkcí a zastupitel nesmí být ze své funkce

⁴⁹ KOPECKÝ, M. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 225-228. ISBN 978-80-7552-719-6.

⁵⁰ KOČÍ, R. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges, 2012, s. 79-80. ISBN 978-80-87576-28-1.

⁵¹ KOPECKÝ, M. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 225. ISBN 978-80-7552-719-6.

zkrácen na právech.⁵² Zastupitelstvo určuje, pro které funkce jsou zastupitelé dlouhodobě uvolněni z pracovního poměru, a to z důvodu výkonu dané funkce. Z rozpočtu obce členům zastupitelstva náleží poté odměna za výkon své funkce.

Mandát člena vzniká zvolením, tedy ukončením hlasování. Na prvním zasedání zastupitelstva má člen povinnost složit před zastupitelstvem zákonný slib, který potvrzuje svým podpisem. Funkce člena zastupitelstva obce zaniká dnem voleb nového zastupitelstva, odmítnutím složení slibu nebo složením slibu s výhradou, písemnou rezignací starostovi, úmrtím nebo vyslovením ztráty mandátu pro neslučitelnost funkcí, ztrátou volitelnosti nebo pravomocného rozsudku soudu člena zastupitelstva k nepodmíněnému trestu odnětí svobody za úmyslný trestný čin nebo zánikem obce.⁵³

3.2.2 Rada obce

Rada je výkonný orgán obce v rámci samostatné působnosti. Za její výkon je odpovědna zastupitelstvu. V rámci přenesené působnosti rada může rozhodovat (vydávat nařízení obce), jen výjimečně, pokud tak stanoví zákon. Rada obce se skládá ze starosty, místostarosty a radních, kteří jsou voleni z řad členů zastupitelstva. Radu tvoří nejméně 5 a nejvýše 11 členů a její počet musí být vždy lichý. Pokud zastupitelstvo nemá alespoň 15 členů, tak se rada nezřizuje. Obvykle se jedná o menší obce do 3 000 obyvatel. Počet členů nesmí přesáhnout jednu třetinu počtu zastupitelstva a rada stejně jako zastupitelstvo rozhoduje v nadpoloviční většině svých členů. V případech, kdy není zřízena rada, zastupuje funkci rady starosta.⁵⁴

Podobně jako zastupitelstvo rada vydává svůj jednací řád. Schůze rady obce svolává starosta a konají se dle vlastní potřeby. Tyto schůze jsou na rozdíl od schůzí zastupitelstva nepřístupné veřejnosti. Ze schůzí se zhotovuje zápis, ve kterém se uvede počet členů přítomných na schůzi, schválený program, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení. Tento zápis musí být zhotoven do 7 dnů a musí být podepsaný starostou, místostarostou nebo jiným radním. Je nutné, aby byl k dispozici k nahlédnutí členům zastupitelstva obce.

⁵² § 70 odst. 1 a odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

⁵³ KOUDELKA, Z. *Průvodce územní samosprávou: po 1.1.2003: včetně úplného znění obecního a krajského zřízení*. Praha: Linde, 2003. s. 48-52. ISBN 80-7201-403-X.

⁵⁴ BALÍK, S. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009, s. 72. ISBN 978-80-247-2908-4.

Rada obce zabezpečuje správu obce, tzn. že pokud je rada odvolána jako celek, setrvává ve funkci až do zvolení rady nové. To taktéž platí pro rozpuštění zastupitelstva, kdy rada zůstává ve funkci, a to až do zvolení nového zastupitelstva.

Do působnosti rady obce patří příprava návrhů pro jednání zastupitelstva, zabezpečování hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, vydávání nařízení obce, projednávání a řešení návrhů, připomínek a podnětů, kontrola plnění úkolů v samostatné působnosti obecním úřadem a komisemi, ukládání pokut v samostatné působnosti, rozhodování o uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčkách apod.⁵⁵

3.2.3 Výbory zastupitelstva a komise rady

Zastupitelstva obcí zřizují **výbory**, které mají podporovat zastupitelstvo v plnění úkolů a činnostech. „*Výbory zastupitelstva obce mají ze zákona postavení tzv. iniciativních a kontrolních orgánů zastupitelstva.*“⁵⁶ Povinností zastupitelstva je podle zákona zřídit kontrolní a finanční výbor. Pokud v obci žije alespoň 10 % občanů cizí národnosti, zastupitelstvo zřizuje i výbor pro národnostní menšiny. Zřízený finanční výbor kontroluje hospodaření s majetkem obce a finančními prostředky. Kontrolní výbor, jak již vyplývá z názvu, kontroluje plnění usnesení zastupitelstva a rady obce a dozírá také na dodržování právních předpisů. Je vhodné zmínit i osadní výbor, který není povinností zřizovat. Ten může předkládat zastupitelstvu, radě a výborům návrhy na rozvoj části obce a rozpočtu obce.

Komise, jakožto výkonný orgán obce, je odpovědná radě obce za svou činnost. Mezi její úkoly patří podávání stanovisek a námětů radě obce, která také vybírá její členy. V rámci přenesené působnosti je komise odpovědná starostovi. Mimořádným typem komise může být přestupková komise, která má na starost projednávat přestupky.⁵⁷ Komise slouží pouze jako iniciativní a poradní orgány, stejně jako výbory a nemají postavení orgánů. Není nutností, aby rada obce komise zřizovala.⁵⁸ Členové komise se skládají nejen z členů zastupitelstva a rady obce, ale může jim být i člověk s požadovanými schopnostmi a odbornými znalostmi.⁵⁹

⁵⁵ KOUDELKA, Z. *Průvodce územní samosprávou: po 1.1.2003: včetně úplného znění obecního a krajského zřízení*. Praha: Linde, 2003, s. 63-66. ISBN 80-7201-403-X.

⁵⁶ KOPECKÝ, M., PRŮCHA, M., HAVLAN, P., JANEČEK, J. *Zákon o obcích. Komentář. 3. vydání*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 266. ISBN 978-80-7552-862-9.

⁵⁷ BALÍK, S. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009, s. 78-79. ISBN 978-80-247-2908-4.

⁵⁸ KOPECKÝ, M., PRŮCHA, M., HAVLAN, P., JANEČEK, J. *Zákon o obcích. Komentář. 3. vyd.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 267. ISBN 978-80-7552-862-9.

⁵⁹ Tamtéž s. 275

3.2.4 Starosta obce

Starosta stojí v čele obecního úřadu a je volen zastupitelstvem z řad svých členů. Starosta obce musí být občanem ČR. Za výkon své činnosti je odpovědný zastupitelstvu a má jen málo samostatných funkcí a oprávnění. Starosta je členem rady obce. V případě, že je odvolán ze své funkce nebo se své funkce vzdal a není současně zvolen starosta nový, jeho pravomoc vykonává místostarosta, kterého určilo zastupitelstvo k zastupování starosty. Starostovi podle ZO § 103 a § 104 vyplývají např. tato oprávnění a úkoly:

- svolávání a řízení zasedání zastupitelstva a rady obce a z nich pořizování zápisu z jednání,
- jmenování a odvolávání tajemníka obecního úřadu v obcích, kde je tato funkce zřízena,
- podepisování spolu s místostarostou právní předpisy obce,
- řízení obecní policie, pokud je v obci zřízena.⁶⁰

Podle ZO § 113 odst. 1 „*starosta zastupuje obec navenek*“.⁶¹ Nemá ale povahu statutárního orgánu právnické osoby, tzn. že právní úkony nemůže vykonávat sám, ale potřebuje předchozí souhlas zastupitelstva nebo rady, jinak jsou jeho úkony neplatné. Pokud tak učiní bez schválení orgánu, vystavuje se nebezpečí trestněprávní i občanskoprávní odpovědnosti.⁶² Dalším specifickým znakem je to, že starosta je představitelem obce a vystupuje jejím jménem v právních vztazích. Je důležité upozornit na to, že není zaměstnancem obce a nemá ani pracovněprávní vztah.

Zastupitelstvo může také zvolit jednoho nebo více místostarostů ze svých řad a uložit jim některé úkoly. Místostarosta musí být stejně jako starosta občanem ČR. Jeho úlohou je zastupování starosty v případě nepřítomnosti starosty nebo v době, kdy starosta nevykonává svou funkci. Může být ale i pověřen zabezpečováním určitých záležitostí v rámci samostatné působnosti i v přítomnosti starosty.⁶³

⁶⁰ § 103 § 104 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

⁶¹ § 113 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

⁶² KOUDELKA, Z. *Průvodce územní samosprávou: po 1.1.2003: včetně úplného znění obecního a krajského zřízení*. Praha: Linde, 2003, s. 67. ISBN 80-7201-403-X.

⁶³ KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 234-238. ISBN 978-80-7552-719-6.

3.2.5 Obecní úřad

Obecní úřad se skládá ze starosty, místostarostů, tajemníka obecního úřadu (je-li tato funkce zřízena) a zaměstnanců obce. V jeho čele stojí starosta, jak již bylo zmíněno výše. Obecní úřad je možno členit na odbory a oddělení. Toto členění se zpravidla uskutečňuje ve větších obcích, ze zákona to ale není povinné. Odbory a oddělení jsou pak přímo podřízené starostovi. V rámci obecního úřadu mohou být zaměstnány osoby, které nejsou zaměstnanci obce, ale plní zákonné povinnosti obce. Může se jednat např. o odpadového hospodáře.

Obecní úřad v rámci samostatné působnosti plní úkoly stanovené na základě pověření zastupitelstvem či radou obce a pomáhá výborům a komisím v jejich součinnosti. Vykonává státní správu, a to v přenesené působnosti. Důležitou činností obecního úřadu je zřizování úřední desky, která musí být umístěna na místě, které je přístupné veřejnosti. Povinností obce je umožnit nejméně jeden výtisk Sbírký zákonů k nahlédnutí občanům. Všem dostupný musí být i Věstník právních předpisů kraje.⁶⁴

Obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností musí zřizovat funkci tajemníka, který je odpovědný starostovi. Pokud tato funkce není zřízena, zastává jeho úkoly starosta. Tajemník je pověřen úkoly, které mu byly uloženy zastupitelstvem, radou a starostou. Mezi tyto úkoly může patřit stanovování platů všem zaměstnancům obce.⁶⁵

3.3 Hospodaření s majetkem a rozpočet

Činnost hospodaření obce vychází ze zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Rozpočtování je pro obec velmi významným rozhodovacím procesem a zároveň samotný rozpočet je nejpodstatnějším dokumentem pro hospodaření obce. Znázorňuje finanční plán na rozpočtový rok, jehož součástí jsou očekávané příjmy a výdaje obce. Mezi povinnosti starosty patří předložit zastupitelstvu plán rozpočtu.⁶⁶ Hospodaření obce patří mezi úkoly obce v rámci samostatné působnosti.

⁶⁴ KOUDELKA, Z. *Průvodce územní samosprávou: po 1.1.2003: včetně úplného znění obecního a krajského zřízení*. Praha: Linde, 2003, s. 71-72. ISBN 80-7201-403-X.

⁶⁵ BALÍK, S. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009, s. 77. ISBN 978-80-247-2908-4.

⁶⁶ SEMIHRADSKÁ, L. *Rozpočtový proces obcí*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 11. ISBN 978-80-7478-967-0.

3.3.1 Hospodaření s majetkem obce

Podstatný ekonomický předpoklad existence územní samosprávy je vlastnictví majetku. Oblast hospodaření spadá do samostatné působnosti dané obce. Zároveň je majetek důležitý nástroj, který pomáhá k rozvoji území. Majetek obce je majetkem veřejnoprávní korporace. Za využívání a hospodaření s ním odpovídají orgány obce, které za svá rozhodnutí odpovídají dále občanům obce.⁶⁷ Tvoří ho veškeré statky zahrnující hmotný a nehmotný majetek. Obecní zřízení rozhoduje o pravidlech, kterými se obec musí řídit při nakládání se svým majetkem.⁶⁸ Majetek lze využít k výkonu samosprávy, k veřejně prospěšným účelům nebo k podnikání.⁶⁹

„Majetek obce musí být využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti.“ Mezi povinnosti obce spadá dle ZO péče o zachování rozvoje majetku.⁷⁰ Obec jej musí chránit před zničením, poškozením, odcizením nebo jiným zneužitím. Dále by obec měla svůj majetek chránit před neoprávněnými zásahy, včas uplatňovat právo na náhradu škody a právo na vydání bezdůvodného obohacení.⁷¹ Povinností obce je, aby hospodaření s majetkem bylo maximálně srozumitelné a také musí být přístupné veřejnosti.

Obec má právo majetek prodat, darovat, směnit, ale také jej pronajmout nebo ho poskytnout jako výpůjčku, což obec musí zveřejnit nejméně 15 dnů před rozhodnutím zastupitelstva obce. Zveřejnit zde znamená vyvěsit svůj záměr na úřední desce obecního úřadu, a to z toho důvodu, aby se k němu mohli zájemci vyjádřit a předložit své nabídky. Obec může svůj záměr rovněž zveřejnit na obvyklém místě, typicky na svých webových stránkách. Pokud svůj záměr nezveřejní, není právní jednání platné.⁷² O nabytí a převodu hmotných nemovitých věcí rozhoduje zastupitelstvo obce.⁷³

Pokud se převádí majetek za úplatu, cena se většinou sjednává taková, která je obvyklá v daném místě a čase, pokud nejde o cenu, kterou reguluje stát.⁷⁴ Obvyklá cena je

⁶⁷ PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. s. 545-546. ISBN 978-80-7357-614-1.

⁶⁸ KOČÍ, R. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges, 2012. s. 68. ISBN 978-80-87576-28-1.

⁶⁹ PILNÝ, J. *Hospodaření s majetkem obcí* [online]. Deník veřejné správy [cit. 2021-12-12].

Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6643218>

⁷⁰ § 38 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

⁷¹ § 38 odst. 2 a odst. 6 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

⁷² § 39 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

⁷³ § 85 písm. a) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁴ § 39 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

taková cena, která by byla dosažena při prodeji stejného nebo obdobného majetku či poskytnutí podobné služby.⁷⁵

Správa majetku obce je doprovázena několika legislativními dokumenty. Nejpodstatnější zákon z hlediska účetní evidence je zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, dále zákon č. 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazků a české účetní standardy (ČÚS) č. 708 a 710.⁷⁶

3.3.2 Pojetí rozpočtu obce

Dle čl. 101 odst. 3 Ústavy ČR jsou „územní samosprávné celky veřejnoprávními korporacemi, které mohou mít vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu.“⁷⁷ Rozpočet obce je tzv. decentralizovaný peněžní fond. Tento peněžní fond zahrnuje různé druhy veřejných příjmů, rozděluje je a dále používá k financování veřejných statků. Veřejné statky zahrnují čisté a smíšené statky, které jsou zajišťovány pomocí soukromého a veřejného sektoru.⁷⁸ Rozpočet a rozpočtový proces lze považovat za hlavní prostředek financování obecní politiky, protože dává do souladu plánované příjmy a výdaje. Je vhodné upozornit na to, že v běžném období dochází k časovému nesouladu mezi příjmy a výdaji územních rozpočtů, a to z toho důvodu, že se z došlých příjmů uhrazují výdaje. Rozpočet lze chápat jako tzv. bilanci, která bilancuje příjmy a výdaje za rozpočtové období, které je stejné s rozpočtovým obdobím celé soustavy veřejných rozpočtů země. Hospodaření lze vyjádřit vztahem: $F_1 + P - V = F_2$.

F_1 vyjadřuje stav peněžních prostředků v rozpočtu na počátku rozpočtového období. P označují příjmy, V výdaje a F_2 stav peněžních prostředků v rozpočtu na konci rozpočtového období. Pokud je $F_2 > F_1$ znamená to finanční rezervu pro hospodaření v dalším roce. Pokud je naopak $F_1 > F_2$ používají se rezervy vytvořené v minulých letech, aby došlo k vyrovnání rozpočtové bilance.

Rozpočet lze mimo jiné vyjádřit jako finanční plán, který zajišťuje úhradu běžných závazků. Připouští jen ty výdaje, které jsou kryty reálně očekávatelnými příjmy. Jsou vytvořeny rezervami a případně půjčkami, o kterých je známo, že je možné je získat a splatit. Vzhledem k tomu, že obce mají omezenou pravomoc ovlivňovat příjmy a také nejsou

⁷⁵ KOČÍ, R. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges, 2012. s. 69. ISBN 978-80-87576-28-1.

⁷⁶ *Správa obecního majetku* [online]. Rok v obci [cit. 2021-12-12].

Dostupné z: <http://www.rokvobci.cz/rukovet-starosty/detail/66-sprava-obecnihomajetku/>

⁷⁷ Čl. 101 odst. 3 zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky ve stálém znění.

⁷⁸ PEKOVÁ, J. *Hospodaření obcí a rozpočet*. Praha: Codex Bohemia, 1997. s. 108. ISBN 80-85963-34-5.

finančně soběstačné, je nutné o příjmech uvažovat jako o rozpočtovém omezení.⁷⁹ Rozpočet je také nástroj, pomocí kterého se prosazují cíle regionální politiky.

3.3.3 Střednědobý výhled rozpočtu

Při přípravě rozpočtu obce je zapotřebí nejdříve zjistit potřeby dané obce. S tím souvisí sestavení Střednědobého výhledu rozpočtu, jakožto významného nástroje obce. Střednědobý výhled rozpočtu se využívá ke střednědobému finančnímu plánování. V rámci rozpočtového procesu hraje dvojí roli. Neslouží pouze jako pomocník pro přípravu rozpočtu, ale také se díky němu dají zjistit dlouhodobé dopady minulých a nynějších rozhodnutí. Sestavuje se na dva až pět let dopředu a měl by obsahovat nejméně čtyři základní ukazatele mezi které se řadí celkové příjmy a výdaje a celkové pohledávky a závazky.⁸⁰

3.3.4 Rozpočtový proces

Rozpočtové období je ve všech zemích stejné jako rozpočtové období celé rozpočtové soustavy a trvá jeden rok. Rozpočtový proces je ale delší a obvykle trvá 1,5-2 roky. Tento proces mají na starost volené a výkonné orgány obce. Činnost souvisí se sestavením návrhu územního rozpočtu, s jeho schválením a realizací, průběžnou a následnou kontrolou plnění a se sestavením a schválením závěrečné skutečné bilance hospodaření.

Rozpočtový proces má tedy několik fází, a to:

- Sestavení návrhu rozpočtu
- Projednání a schválení návrhu
- Plnění rozpočtu
- Průběžná kontrola plnění
- Sestavení přehledu o skutečném vývoji
- Projednání a následná kontrola.⁸¹

⁷⁹ PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2015. s. 51-52. ISBN 978-80-247-5608-0.

⁸⁰ SEDMIHRADSKÁ, L. *Rozpočtový proces obcí*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 47. ISBN 978-80-7478-967-0.

⁸¹ PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004, s. 211. ISBN 80-7261-086-4.

Rozpočtový proces není vždy u všech obcí stejný, ale určité zásady stejné zůstávají. Návrh rozpočtu obce sestavuje obvykle starosta a účetní, pokud se jedná o malé obce. Ve větších obcích připravují návrh odborné útvary.⁸²

3.3.5 Struktura rozpočtu obce

Rozpočet obce se zpravidla dělí na **běžný** a **kapitálový**. Běžný rozpočet je označován jako bilance běžných příjmů a běžných výdajů se kterými se setkává obec každoročně. Prostřednictvím běžného rozpočtu se financují neinvestiční potřeby.

Naopak kapitálový rozpočet zobrazuje příjmy, kterými jsou financovány investiční, tedy dlouhodobé potřeby. Na rozdíl od běžných příjmů a výdajů se ty kapitálové obvykle neopakují, tzn. jsou jednorázové. Vzhledem k tomu, že na investiční projekty je potřeba vynaložit velké výdaje, kapitálový rozpočet kumuluje zdroje, které slouží k získávání dlouhodobých aktiv.⁸³

Rozpočet lze sestavit jako vyrovnaný, kdy se rovnají příjmy a výdaje. Dále deficitní, kdy jsou výdaje větší než příjmy a v poslední řadě přebytkový. V tomto případě, jsou výdaje naopak menší než příjmy.⁸⁴

3.3.6 Příjmy rozpočtu obce

Existují čtyři kategorie zdrojů příjmů obcí a to: daňové, nedaňové, transfery a dotace a dále úvěry či půjčky. Příjmy obcí územních rozpočtů je možno dělit na nenávratné a návratné. Nenávratné příjmy, které jsou zároveň nejdůležitějším zdrojem financování potřeb, tvoří daňové příjmy, nedaňové příjmy, transfery a dotace. Návratné příjmy tvoří úvěry či půjčky, které je obec povinna splatit, na rozdíl od nenávratných příjmů.⁸⁵

Daňové příjmy představují nenávratné, opakující se platby. Zahrnují se do nich povinné platby, které jsou určeny daňovými zákony. Tyto příjmy mají největší zastoupení běžných příjmů, jejich část může obec zařadit do své bilance. Zákon definuje daň jako platbu, která je vybírána od PO a FO kvůli financování veřejných rozpočtů. Podle zvláštního zákona se určuje tzv. daňové určení, tzn. že zákon stanoví různé druhy daní plynoucí do

⁸² *Rozpočtový proces* [online]. Příručka pro člena zastupitelstva [cit. 2021-12-12].

Dostupné z: <http://www.vzdelanyzastupitel.cz/prirucka-pro-zastupitele/elektronicka-verze/prirucka-pro-clena-zastupitelstva-obce-1.aspx>

⁸³ PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2015. s. 60-61. ISBN 978-80-247-5608-0.

⁸⁴ Tamtéž s. 62.

⁸⁵ Tamtéž s. 75.

rozpočtů obcí nebo regionů. Tyto daně se nazývají daně svěřené. Je také možné stanovit podíl na celostátně vybraných daních, který bude plynout do příjmů rozpočtu obce. V tomto případě se jedná o sdílené daně. Daňové příjmy mohou mít podobu obecních, svěřených nebo sdílených daní.⁸⁶

Obecné daně lze provádět přímou kontrolu, neboť obec samostatně rozhoduje o daňové základně, sazbách a osvobození od daně. Mnohdy jsou obce zodpovědné i za výběr a správu těchto daní. V rámci výběru daní by se měl brát ohled na platební schopnost jednotlivce a výběr daní by neměl být finanční zátěží pro obce ani pro poplatníka.

U svěřených daní mají obce poněkud omezenější výčet pravomocí. A to vzhledem k tomu, že zákon přímo určuje, které daně vybírané celostátně plynou do rozpočtu obcí. Jejich výběr a správa je prováděna tedy centrálně. Daňový základ a sazby daní obce mohou ovlivnit jen málo a mnohdy vůbec. Pro ČR je jedinou svěřenou daní daň z nemovitosti.

U sdílených daní, jak již vyplývá z názvu, sdílí obce stejnou daňovou základnu se státem. Na základě daňových zákonů je stanovena celostátní daň a její konstrukce. Daňová pravomoc obcí je u sdílených daní nulová. Existují dva způsoby přidělování sdílených daní, a to derivační typ a nederivační typ, který je používán v ČR. I zde je vhodné uvést příklady sdílených daní, kterými může být daň z příjmů FO ze samostatné výdělečné činnosti a podnikání, daň z příjmů PO nebo daň z přidané hodnoty. Do rozpočtů obcí plyne 23,58 % z celkového státního výnosu těchto daní a 8,92 % plyne do rozpočtu krajů. Sdílené daně snižují nerovnosti v daňovém výnosu.⁸⁷

Je vhodné zmínit i místní poplatky, které se taktéž zahrnují do daňových příjmů. U místních poplatků má obec značně rozsáhlejší pravomoci, protože je zcela na obci, zdali bude vybírat místní poplatky a v jaké výši. Dle zákona č. 565/1990 Sb., České národní rady o místních poplatcích může být místním poplatkem poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek ze psů, poplatek ze vstupného, poplatky za komunální odpad apod.⁸⁸

Nedaňové příjmy souvisejí s podnikatelskou nebo hospodářskou činností a obce má výraznou pravomoc je ovlivňovat. Mezi tyto příjmy patří příjmy z vlastního podnikání,

⁸⁶ PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. s. 241-242. ISBN 978-80-7357-614-1.

⁸⁷ PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2015. s. 76-77. ISBN 978-80-247-5608-0.

⁸⁸ § 1 zákona č. 565/1990 Sb., České národní rady o místních poplatcích.

příjmy z majetku obce, uživatelské poplatky, příjmy z vlastní správní činnosti, pokuty, příjmy z mimorozpočtových fondů a příjmy ze sbírek a darů.⁸⁹

Příjmy z vlastního podnikání jsou důležitým zdrojem financování potřeb obce. Řadí se mezi ně zisky z municipálních a regionálních podniků, dále podíly na zisku podniků s majetkovým vkladem obcí nebo regionů, příjmy z prodeje nebo pronájmu majetku. Poté sem spadají také příjmy z obchodování s cennými papíry.⁹⁰

Mezi **příjmy z majetku** obce se řadí primárně příjmy z pronájmu majetku nebo příjmy z úroků z finančního majetku.

Mezi nedaňové příjmy se dále zařazují **uživatelské poplatky**, které fungují na principu prospěchu a užitku ze spotřeby statku. Převážně se jedná o smíšené veřejné statky. Využívají se v případě, kdy je plátce současně příjemcem služby. Uživatelské poplatky patří mezi důležité příjmy obce vzhledem k tomu, že právě obce poskytují většinu služeb svým občanům. Zahrnují vodné, stočné, poplatky za svoz a likvidaci komunálního odpadu, poplatky za sportovní, kulturní a rekreační služby, za využívání hromadné dopravy apod.⁹¹

Příjmy z vlastní správní činnosti zahrnují poplatky za správní úkony, které obec vykonává v rámci samostatné či přenesené působnosti. Typicky se jedná o vystavení dokladů, povolení stavby a ověřování pravosti dokladů. Výše těchto příjmů je stanovena zákonem, obce je mohou ovlivňovat jen minimálně.

Příjmy z mimorozpočtových fondů spočívají v tom, že obce mohou získat dotace z účelových peněžních fondů, a to buď od regionů nebo z ústředních fondů.

Zanedbatelným zdrojem příjmů jsou **dary a výnosy ze sbírek**. Obvykle se jedná o příjmy s nějakým účelem.⁹²

Kapitálové příjmy jsou jednorázové, účelové a většinou se pravidelně neopakují a jsou doplňkem příjmů obecního rozpočtu. Slouží k financování dlouhodobých potřeb, hlavně k pořízení investic v lokálním a regionálním veřejném sektoru. Řadí se mezi ně prodej nepotřebného dlouhodobého majetku.⁹³

Důležitou položkou rozpočtů obcí jsou taktéž **přijaté dotace**. Důležitou položkou jsou proto, že obce nejsou zcela finančně soběstačné. Dotace mohou být poskytovány

⁸⁹ PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů – teorie a praxe*. 3. vyd. Praha: GRADA, Publishing, 2015. s. 89-92. ISBN 978-80-247-5608-0.

⁹⁰ Tamtéž s. 89-90.

⁹¹ PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2015. s. 90-91. ISBN 978-80-247-5608-0.

⁹² Tamtéž s. 92.

⁹³ PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, s. 240, ISBN 978-80-7357-614-1.

z centralizovaných finančních prostředků, a to jak ze státního rozpočtu, tak i ze státních účelových fondů, rozpočtů regionálních rad a z krajských rozpočtů. Největší podíl transferů pochází právě ze zmíněného státního rozpočtu.⁹⁴

3.3.7 Výdaje rozpočtu obce

Výdaje obce se stejně jako příjmy rozdělují na **běžné** a **kapitálové**. Běžné jsou určeny k financování běžných výdajů nutných ke správnému chodu obce a kapitálové slouží k investičním výdajům.⁹⁵ Do běžných výdajů se řadí neinvestiční nákupy, neinvestiční dotace a neinvestiční půjčky.

Obce odpovídají za výdaje nejen v rámci samostatné, ale i přenesené působnosti. Jeden z výdajů, který spadá do samostatné působnosti obcí je **školství** v rámci něhož jsou vynaloženy výdaje na provoz a údržbu budov mateřských a základních škol. Tuto odpovědnost mají obce na starost dohromady s ústřední vládou. Obcím je v této oblasti poskytována finanční podpora prostřednictvím dotací.

Sociální péče je dalším výdajem, kde se jedná hlavně o zabezpečování kojeneckých ústavů, ústavů pro mládež, zařízení pro tělesně postižené a domovy důchodců. V tomto případě jsou obcím poskytovány účelové dotace ze státního rozpočtu.

Obce financují v rámci **zdravotnických služeb** z části malé nemocnice, polikliniky a jesle. V rámci **kultury a rekreace** spravují obce zejména knihovny, muzea, divadla, zoologické zahrady, plavecké bazény apod. Je třeba zmínit i **veřejnou bezpečnost a obecní policii**, kdy obce provozují Hasičské sbory. Dále **sanitární služby, pouličního osvětlení, hřbitovy a parky**. **Vodovody a kanalizace** jsou obvykle zprostředkovávány soukromým sektorem. Díky dotacím městských dopravních podniků se zřizuje **místní komunikace a městská doprava** a v poslední řadě výstavba a pronájem **obecních bytů** financovaných prostřednictvím grantů ze státního rozpočtu.⁹⁶

K financování kapitálových výdajů pomáhají příspěvky prostřednictvím dotací z fondů Evropské unie a slouží k modernizaci a rozšíření obecní infrastruktury.⁹⁷

⁹⁴ PEKOVÁ, J. *Hospodaření obcí a rozpočet*. Praha: Codex Bohemia, 1997. s. 179. ISBN 80-85963-34-5.

⁹⁵ GREGOROVÁ, J. *Příjmy a výdaje rozpočtu* [online]. Rok v obci [cit. 2020-12-14].

Dostupné z: <http://www.rokvobci.cz/zpravy-redaktoru/detail/722-prijmy-a-vydaje-rozpoctu/>

⁹⁶ PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2015, s. 198-199. ISBN 978-80-247-5608-0.

⁹⁷ KAMENČÍKOVÁ, K. *Kapitálové výdaje obcí* [online]. Deník veřejné správy [cit. 2019-12-14].

Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6757061>

Dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ze svého rozpočtu obce hradí tyto položky:

- výdaje na vlastní činnost obce v její samostatné působnosti (spojené s péčí o vlastní majetek a jeho rozvoj),
- výdaje spojené s výkonem státní správy,
- závazky plynoucí z plnění povinností uložených zákony,
- závazky přijaté v rámci spolupráce s jinými obcemi,
- závazky z uzavřených smluvních vztahů v jejím hospodaření,
- úhrada úroků z přijatých půjček a úvěrů,
- výdaje na emise vlastních dluhopisů,
- a další.⁹⁸

⁹⁸ § 9 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

4 Vlastní práce

Vlastní, druhá část práce navazuje na teoretickou, tedy na první část práce, kterou autorka zpracovala v kapitolách výše. V první části zpracovala charakteristiku obce, její orgány, hospodaření s majetkem obce a rozpočet. Pro druhou část práce jsou vybrány dvě obce nacházející se ve Středočeském kraji, a to obec Senohraby a obec Hlásná Třebaň. Tyto vybrané obce jsou si podobné zejména v počtu obyvatel a ve velikosti. U obou obcí jsou zkoumány jejich orgány, hospodaření, rozpočet a účast v právnických osobách.

4.1 Obec Senohraby

Obec Senohraby je součástí Středočeského kraje a nachází se v okrese Praha-východ nedaleko města Říčany.

4.1.1 Základní informace o obci

Historie Senohrab sahá již do 15. století, konkrétně do roku 1444, kdy byla zachycena první písemná zmínka o dané obci. Za vlády Marie Terezie vznikl „tereziánský katastr“, který obsahoval soupis veškeré obděláné půdy. Z toho důvodu, že se poddaní a nevolníci nazývali Senohrabové, je pravděpodobné, že takto vznikl i název obce. Mezi lety 1650-1848 byl představitelem obce rychtář, který byl vždy volen na jeden rok hejtmanem obce. Rychtář byl v čele místní policie a také měl na starosti bezpečnost a mravnost. Po roce 1848, kdy byly rychty zrušeny si obce začaly volit obecní zastupitelstvo a starostu, stejně jako je tomu dnes.⁹⁹

Obec Senohraby má podle ČSÚ k 1.1.2020 celkem 1245 obyvatel, z toho 605 mužů a 640 žen. Průměrný věk občanů v obci je 41,6 let.¹⁰⁰ Obec má pouze jedno katastrální území. Celková katastrální výměra obce činí 3,44 km².

Obec Senohraby se řadí mezi obce prvního stupně, tzn. že vykonává působnost pouze v základním rozsahu. Mezi agendy patřící pod správu obecního úřadu patří např. předávání finančních a účetních výkazů, projednávání správních deliktů, rozhodování o uzavírkách a objíždkách, ukládání pokut za přestupky, přijímání oznámení o konání shromáždění apod. V rámci přenesené působnosti obec Senohraby rozhoduje např. o kácení dřevin, které rostou

⁹⁹ *Historie obce* [online]. Oficiální stránky obce Senohraby [cit. 2021-01-07].

Dostupné z: <https://www.senohraby.cz/info-o-obci-1/informace-o-obci/historie/>

¹⁰⁰ *Počet obyvatel v obcích – k 1.1. 2020* [online]. Český statistický úřad, 2020 [cit. 2021-01-07].

Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/121739326/1300722003.pdf/f9160497-cec0-4750-a293-77ef7bce1092?version=1.1>

mimo les, má na starosti evidenci obyvatel a organizaci voleb. Město Říčany je pro obec Senohraby obcí s rozšířenou působností a zároveň pověřeným obecním úřadem.

Občanská vybavenost v obci Senohraby je bohatá. Nachází se zde mateřská a základní škola pro první stupeň, sportovní areál a dětské hřiště. Dále zde nechybí praktický lékař pro dorost a dospělé, dětský lékař a lékárna. Obec má i poštu, kadeřnictví, obchod s potravinami, restauraci, vlakové nádraží a hotel.

V obci Senohraby fungují spolky, kterých je dohromady 9. Mezi ně patří Sbor dobrovolných hasičů, TJ Sokol Senohraby, Senohrabská beseda, Kaple Senohraby, Sdružení Zlenice, Senohrabská plovárna, Zahradkáři, Baráčníci a Okrašlovací spolek.

4.1.2 **Orgány obce**

Mezi orgány obce Senohraby se řadí zastupitelstvo obce, starosta, místostarosta a obecní úřad. Obec nemá radu obce, což tedy znamená, že výkon pravomocí rady zastupuje starosta. Zastupitelstvo obce má 9 členů, kteří byli zvoleni na období 2018-2022 a má 3 výbory: finanční, kontrolní a také výbor pro územní rozvoj, územní plán a životní prostředí. Finanční výbor v poslední době prováděl kontrolu nákladů na zřízení pobočky Pošta Center, kontroloval práce na hasičského domu nebo se zabýval novým návrhem na rozpočtový výhled na roky 2020-2024.¹⁰¹

Starostkou obce je od roku 2018 Ing. Jana Svašková, která vykonává svou funkci první období. Místostarostou je Milan Kraut. Součástí obecního úřadu v obci Senohraby je starostka, místostarosta, stavební referentka a účetní.

4.1.3 **Hospodaření obce a rozpočet**

Hospodaření obce Senohraby je sledováno za období 5 let, konkrétně v letech 2015-2019. Nejdříve jsou analyzovány příjmy obce v uvedených letech.

V roce 2015 byly celkové příjmy obce 18 mil. korun, z toho daňové příjmy byly 13 mil. korun, nedaňové 2 mil. korun, kapitálové příjmy tvořily 3 000 korun a přijaté transfery činily 3 mil. korun.

V roce 2016 byly celkové příjmy tvořeny částkou 16 mil. korun. Z toho tvořily 14 mil. korun daňové příjmy, 1 mil. korun nedaňové příjmy, 232 000 korun kapitálové příjmy a přijaté transfery tvořily 370 000 korun.

¹⁰¹ *Finanční výbor zastupitelstva* [online]. Oficiální stránky obce Senohraby [cit. 2021-01-07]. Dostupné z: <https://www.senohraby.cz/obec-samosprava/povinne-informace/subjekt-financi-vybor-zastupitelstva-obce-4.html>

Za rok 2017 byly příjmy obce tvořeny celkovou částkou 18 mil. korun. Daňové příjmy tvořila částka 16 mil. korun, nedaňové příjmy 1 mil. korun, kapitálové příjmy dosahovaly 301 000 korun a přijaté transfery 1 mil. korun.

Během roku 2018 dosáhla obec celkových příjmů ve výši 21 mil. korun. 18 mil. korun bylo obsaženo v daňových příjmech, 1 mil. korun v nedaňových příjmech, kapitálové příjmy byly tvořeny taktéž 1 mil. korun a přijaté transfery v tento rok činily 2 mil. korun.

V posledním zkoumaném roce, tedy v roce 2019 obec dosáhla 31 mil. korun celkových příjmů. Z toho částkou 19 mil. korun byly tvořeny daňové příjmy, částkou 1 mil. korun nedaňové příjmy, 1 mil. korun kapitálové příjmy a přijaté transfery v roce 2019 činily 11 mil. korun.

Tabulka 1 Rozpočet skutečných příjmů obce Senohraby v letech 2015-2019 (v tis. Kč)

Rok	2015	2016	2017	2018	2019
<i>Daňové příjmy</i>	13 222	14 374	15 800	17 504	18 535
<i>Nedaňové příjmy</i>	2 378	1 447	933	1 121	1 000
<i>Kapitálové příjmy</i>	3	232	301	816	1 388
<i>Přijaté transfery</i>	2 811	370	1 077	1 651	10 539
<i>Příjmy celkem</i>	18 414	16 423	18 110	21 092	31 462

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z webových stránek monitor.statnipokladna.cz

Stejně jako příjmy obce jsou sledovány v letech 2015-2019 výdaje obce, které jsou následovné.

V roce 2015 celkové výdaje dosahovaly 17 mil. korun. Z toho bylo poskytnuto 10 mil. korun na běžné výdaje a 7 mil. korun na výdaje kapitálové.

Celkové výdaje v roce 2016 činily 16 mil. korun. Běžné výdaje zastupuje částka 12 mil. korun a kapitálové výdaje 4 mil. korun.

V dalším roce, tedy v roce 2017 jsou celkový výdaje obce 21 mil. korun. Z toho tvoří 18 mil. korun běžné výdaje a 3 mil. korun kapitálové výdaje.

Za rok 2018 byly příjmy tvořeny částkou 19 mil. korun, na běžné výdaje šla částka 14 mil. korun a na kapitálové výdaje částka 5 mil. korun.

V posledním roce sledování, v roce 2019, byla celková částka příjmů 32 mil. korun. Běžné výdaje byly 15 mil. korun a kapitálové výdaje 17 mil. korun.

Tabulka 2 Rozpočet skutečných výdajů obce Senohraby v letech 2015-2019 (v tis. Kč)

Rok	2015	2016	2017	2018	2019
<i>Běžné výdaje</i>	9 691	11 882	17 814	13 559	14 884
<i>Kapitálové výdaje</i>	7 074	3 781	3 055	5 359	17 349
<i>Výdaje celkem</i>	16 765	15 663	20 869	18 918	32 234

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z webových stránek monitor.statnipokladna.cz

Na základě tabulky 3 lze konstatovat, že během sledovaných let, tedy během let 2015-2019 byl rozpočet přebytkový, kromě roku 2017 a roku 2019. Výdaje obce Senohraby dosahovaly nejvyšší hodnoty v roce 2019, a to konkrétně hodnoty 32 mil. korun. Tento rok vzniklo zároveň záporné saldo ve výši -722 000 korun. V roce 2019 byly nejvyšší taktéž příjmy rozpočtu obce, které činily 31 mil. korun. Vysoká část výdajů byla v tomto roce vynaložena na rozšíření kapacity mateřské školy Senohraby a také na pořízení cisterny CAS. Rozpočet byl v roce 2019 schválen jako vyrovnaný, ale po provedení rozpočtových opatření se upravil na schodkový.

Se záporným saldem se setkal taktéž rok 2017. V tomto roce byla vysoká část výdajů vynaložena na vodovod a kanalizaci v oblasti Senohraby – Hrušov.

Tabulka 3 Rozpočet a saldo obce Senohraby v letech 2015-2019 (v tis. Kč)

Rok	2015	2016	2017	2018	2019
<i>Příjmy rozpočtu</i>	18 414	16 423	18 110	21 092	31 462
<i>Výdaje rozpočtu</i>	16 765	15 663	20 869	18 918	32 234
<i>Saldo</i>	1 649	760	-2 759	2 174	-722

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z webových stránek monitor.statnipokladna.cz

4.1.4 Účast v právnických osobách

Obec Senohraby je součástí svazku obcí Ladův kraj, který má 24 členů. Tento svazek obcí byl založen již v roce 2000 na základě smlouvy starostů členských obcí. Cílem svazku obcí Ladův kraj je primárně prosazování společných zájmů členských obcí a také jejich ochrana. Svazek obcí byl založen za účelem péče o všestranný rozvoj zájmového území, podpory cestovního ruchu, péče o potřeby občanů členských obcí a také k ochraně veřejného zájmu v regionu.

Mikroregion Ladův kraj se nachází mezi Prahou a řekou Sázavou a nese název podle velmi známého českého malíře a spisovatele Josefa Lady, který z okolních míst čerpal svou inspiraci. Svazek obcí Ladův kraj sídlí ve Středočeském kraji, konkrétně ve městě Říčany.

Svazek obcí Ladův kraj nabízí velké množství kulturních, historických a přírodních památek ke kterým jsou vytvořeny turistické trasy a také cyklostezky.

Mezi členské obce se řadí, mimo obec Senohraby, Černé Voděrady, Čestlice, Hrusice, Kaliště, Kamenice, Klokočná, Kostelec u Křížku, Kunice, Louňovice, Mirošovice, Mnichovice, Mukařov, Nupaky, Ondřejov, Říčany, Struhařov, Světice, Svojetice, Tehov, Tehovec, Velké Popovice a Všestary.

Předsedou svazku je starosta města Říčany Ing. David Michalička, místopředsedou svazku je Ing. Pavel Čermák. Svazek obcí má také Tajemnici Mgr. Pavlínu Zajíčkovou a svého manažera Bc. Hanu Bolckovou.

Svazek obcí Ladův kraj je spolufinancován Evropskou unií a taktéž Středočeským krajem.¹⁰²

Obec Senohraby je také členem DSO Vodovodní přivaděč Javorník – Benešov. Tento svazek byl založen roku 2013 hlavně za účelem zajištění, správy, údržby a provozu vodovodního přivaděče Javorník – Benešov. DSO je PO s právní subjektivitou a má svá práva a povinnosti. Tento přivaděč slouží k přívodu pitné vody z vodárenské nádrže vodního díla Švihov, známé pod názvem Želivka.

DSO byl založen zakladatelskou smlouvou a tvoří jej 8 členů. Mezi členy se řadí město Benešov, Čerčany, Mrač, Čtyřkoly, Lštění, Mirošovice, Poříčí nad Sázavou a Senohraby.

Nejvyšším orgánem DSO je správní rada, která se skládá ze zástupců jednotlivých členů. Statutárním orgánem je předseda DSO, kterého jmenuje a odvolává správní rada.¹⁰³

4.2 Obec Hlásná Třebaň

Obec Hlásná Třebaň spadá stejně jako obec Senohraby do Středočeského kraje. Přesněji se nachází 2 km od Karlštejna na levém břehu Berounky v okrese Beroun. Součástí území obec Hlásná Třebaň je osada Rovina, která se nachází 1 km na východ a rozkládá se na vyvýšenině nad řekou.

¹⁰² *O nás* [online]. Oficiální stránka Ladův kraj [cit. 2021-01-26].

Dostupné z: <https://www.laduv-kraj.cz/laduv-kraj>

¹⁰³ *STANOVY Vodovodní přivaděč Javorník – Benešov, dobrovolný svazek obcí* [online]. Oficiální stránky obce Senohraby [cit. 2021-01-26].

Dostupné z: <https://www.senohraby.cz/data/kontakty/zasedani/006-priloha-c4-text-stanov-dso.pdf>

4.2.1 Základní informace o obci

Území obce Hlásná Třebaň je osídlené již od doby bronzové a halštatské. První zmínka o obci se pojí s rokem 1000, kdy byla údajně věnována novému benediktskému Ostrovskému klášteru Boleslavem III. Za vlády Karla IV. byla ves připojena k nově postavenému hradu Karlštejn. Od 15. století se začala část obce, která byla blíže k hradu nazývat jako „Přední“ a vzdálenější část jako „Zadní“. Počátkem minulého století se obec Přední Třebaň přejmenovala na Hlásnou Třebaň. Název vznikl podle robotní povinnosti mužů, kteří vykonávali strážní a hlásnou službu na věžích a hradbách zmíněného hradu Karlštejn. Součástí obec Hlásná Třebaň je uměle vytvořená osada Rovina, která vznikla v 18. století.¹⁰⁴

Obec Hlásná Třebaň má dle dat zveřejněných na ČSÚ k 1.1. 2020 celkem 1083 obyvatel, z toho 521 mužů a 562 žen. Průměrný věk v obci je 39,5 let.¹⁰⁵

Obec má pouze jedno katastrální území. Celková výměra obce tvoří 4,07 km². Obec Hlásná Třebaň je taktéž obcí prvního stupně. Pověřenou obcí a obcí s rozšířenou působností je pro obec Hlásná Třebaň město Beroun.

Nachází se zde několik restaurací, prodejna potravin, dvě mateřské školy, základní škola, knihovna, sokolovna, kadeřnictví apod.

V obci Hlásná Třebaň působí několik spolků. Jedním z nich je Sbor dobrovolných hasičů, dále TJ Sokol. V obci působí i organizace Český červený kříž a také Český svaz zahrádkářů.

4.2.2 Orgány obce

Zastupitelstvo, starosta, místostarosta a obecní úřad patří mezi orgány obce Hlásná Třebaň. Ani zde nemá obec radu. Zastupitelstvo tvoří 9 členů. Má také 2 zákonem stanovené výbory. Finanční výbor tvořen 5 členy a kontrolní výbor tvořen 3 členy. Dále má obec stavební výbor, kulturní a sociální výbor, výbor pro životní prostředí a 2 komise mezi které patří komise pro komunikaci s občany a povodňová komise.

¹⁰⁴ *Historie obcí* [online]. Oficiální stránky obce Hlásná Třebaň [cit. 2021-01-07].

Dostupné z: <https://www.hlasnatreban.cz/historie>

¹⁰⁵ *Počet obyvatel v obcích – k 1.1. 2020* [online]. Český statistický úřad, 2020 [cit. 2021-01-07].

Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/121739326/1300722003.pdf/f9160497-cec0-4750-a293-77ef7bce1092?version=1.1>

Starostou obce je Ing. Tomáš Snopek, který svou funkci vykonává od roku 2018 a místostarostou je Ing. Vnislava Konvalinka.¹⁰⁶

4.2.3 Hospodaření obce a rozpočet

Jako u obce Senohraby jsou i zde u obce Hlásná Třebaň sledovány a analyzovány příjmy obce v letech 2015-2019.

V prvním roce analýzy, tedy v roce 2015 sahají celkové příjmy obce k 33 mil. korun. Z toho daňové příjmy obsadily částku 10 mil. korun, nedaňové příjmy 335 000 korun, kapitálové příjmy byly 1 mil. korun a přijaté transfery 21 mil. korun.

Ve druhém roce, v roce 2016 se celkové příjmy obce vyšplhaly na celkovou částku 14 mil. korun. Daňové příjmy byly 12 mil. korun, nedaňové 1 mil. korun, kapitálové příjmy 130 000 korun a přijaté transfery 1 mil. korun.

V roce 2017 získala obec na příjmech celkovou částku 15 mil. korun, daňové příjmy tvořila částka 13 mil. korun, nedaňové příjmy 1 mil. korun, kapitálové příjmy 239 000 korun a přijaté transfery 1 mil. korun.

Za rok 2018 byly celkové příjmy obce tvořeny částkou 17 mil. korun, z toho daňové příjmy byly 15 mil. korun, nedaňové příjmy 1 mil. korun, kapitálové příjmy 303 000 korun a přijaté transfery činily 2 mil. korun.

Poslední rok 2019 se celkové příjmy dostaly na částku 19 mil. korun. Daňové příjmy obnášely 16 mil. korun, nedaňové příjmy 2 mil. korun, kapitálové příjmy 362 000 korun a přijaté transfery 1 mil. korun.

Tabulka 4 Rozpočet skutečných příjmů obce Hlásná Třebaň v letech 2015-2019 (v tis. Kč)

Rok	2015	2016	2017	2018	2019
<i>Daňové příjmy</i>	10 462	12 436	13 046	14 751	16 275
<i>Nedaňové příjmy</i>	335	590	772	609	1 614
<i>Kapitálové příjmy</i>	602	130	239	303	362
<i>Přijaté transfery</i>	21 246	607	982	1 759	764
<i>Příjmy celkem</i>	32 645	13 763	15 039	17 422	19 014

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z webových stránek monitor.statnipokladna.cz

¹⁰⁶ *Zastupitelstvo* [online]. Oficiální stránky obce Hlásná Třebaň [cit. 2021-01-07]. Dostupné z: <https://www.hlasnatreban.cz/zastupitelstvo>

Výdaje obce Hlásná Třebaň jsou zpracovány opět v letech 2015-2019 a jsou následovné.

V roce 2015 byly celkové výdaje obce 35 mil. korun, z toho běžné výdaje činily 7 mil. korun a kapitálové výdaje 28 mil. korun.

Celkové výdaje roku 2016 dosahovaly částky 8 mil. korun. Na běžné výdaje byla vydána částka 6 mil. korun a na kapitálové výdaje částka 2 mil. korun.

V roce 2017 byly celkové výdaje 12 mil. korun. Běžné výdaje byly 7 mil. korun a kapitálové výdaje 5 mil. korun.

Za rok 2018 měla obec celkové výdaje 14 mil. korun. Na běžné výdaje vynaložila částku 9 mil. korun a na kapitálové výdaje 4 mil. korun.

V roce 2019, v posledním roce zkoumání, byly celkové výdaje obce 14 mil. korun. Běžné výdaje obsahovaly částku 12 mil. korun a kapitálové výdaje 1 mil. korun.

Tabulka 5 Rozpočet skutečných výdajů obce Hlásná Třebaň v letech 2015-2019 (v tis. Kč)

Rok	2015	2016	2017	2018	2019
<i>Běžné výdaje</i>	6 574	6 345	6 879	9 482	12 247
<i>Kapitálové výdaje</i>	27 950	2 012	4 977	4 493	1 337
<i>Výdaje celkem</i>	34 524	8 356	11 856	13 974	13 584

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z webových stránek monitor.statnipokladna.cz

V tabulce 6 jsou souhrnně uvedeny příjmy a výdaje v letech 2015-2019 a saldo rozpočtu. Jako jediný rok, kdy byl rozpočet obce schodkový je první rok zkoumání, rok 2015. Saldo rozpočtu v tomto roce činí -2 mil. korun. V tomto roce probíhaly dokončující práce výstavby čistírny odpadních vod a kanalizace. Výdaje obce dosahovaly nejvyšší hodnoty příjmů 33 mil. korun a zároveň nejvyšší hodnoty výdajů s částkou 35 mil. korun. V ostatních letech, tedy v letech 2016-2019 byl rozpočet přebytkový.

I přesto, že v uvedené tabulce není zobrazen rozpočet pro rok 2020, je vhodné zmínit, že pro tento rok byl rozpočet schválen po dlouhé době opět jako schodkový. Důvodem bylo zahájení realizace osmi investičních projektů. Jedním z nich byla např. výstavba dětského a workoutového hřiště, výstavba bezbariérového chodníku a nejrozsáhlejším projektem pak stavba prodloužení vodovodu a II. etapa kanalizace, která pokračuje i v roce 2021.¹⁰⁷

¹⁰⁷ *Zpravodaj* [online]. Oficiální stránky obce Hlásná Třebaň [cit. 2021-01-07]. Dostupné z: <https://www.hlasnatreban.cz/files/zpravodaj-2021-01-nahled.pdf>

Tabulka 6 Rozpočet a saldo obce Hlásná Třebaň v letech 2015-2019 (v tis. Kč)

Rok	2015	2016	2017	2018	2019
<i>Příjmy rozpočtu</i>	32 645	13 763	15 039	17 422	19 014
<i>Výdaje rozpočtu</i>	34 524	8 356	11 856	13 974	13 584
<i>Saldo</i>	-1 879	5 407	3 183	3 477	5 429

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z webových stránek monitor.statnipokladna.cz

4.2.4 Účast v právnických osobách

Obec Hlásná Třebaň je součástí svazku obcí Region Dolní Berounka. Součástí svazku jsou všechny obce a města mezi Prahou a Berounem v údolí řeky Berounky. Vznik svazku se pojí s rokem 1999. Součástí svazku je 11 obcí, a to Černošice, Všerory, Dobřichovice, Karlík, Lety, Řevnice, Zadní Třebaň, Karlštejn, Srbsko, Tetín a Hlásná Třebaň. DSO byl založen hlavně za účelem koordinace a spolupráce nápomocné k rozvoji regionu, kvality života a ochrany životního prostředí. Především se jedná o protipovodňovou ochranu, svoz a zpracování odpadů, zajištění a ochranu vodních zdrojů, automobilovou a železniční dopravu, sdružené nákupy energií. Dále se jedná i o spolupráci na kulturních akcích apod. V rámci svazku obcí jsou využívány evropské dotace k realizaci projektů. Svazek obcí se nachází v okrese Praha-západ, konkrétně v obci Dobřichovice.

Předsedou svazku je PhDr. Mgr. Petr Weber a pozici místopředsedy zastávají dva místopředsedové Mgr. Filip Kořínek a Ing. Tomáš Smrčka. Provoz svazku obcí je podporován hlavně členskými příspěvky jednotlivých obcí.¹⁰⁸

Obec Hlásná Třebaň je taktéž součástí svazku obcí nesoucí název TřeMoLe. Tento svazek obcí vznikl v roce 2009 a byl vytvořen za účelem společné výstavby a následného provozu vodovodní sítě a vodojemu na území obce Mořinka, obce Lety a obce Hlásná Třebaň. Dalším cílem je vybudování kanalizačních sítí k zajištění zásob pitné vody a zneškodňování odpadních vod.¹⁰⁹

4.3 Anketní šetření

Součástí praktické části práce je anketní šetření mezi občany v obci Senohraby a v obci Hlásná Třebaň, které probíhalo v období 18.1. - 20.2.2021. Celkem bylo v obci Senohraby

¹⁰⁸ Svazek obcí Region Dolní Berounka [online]. Oficiální stránky svazku obcí Regionu Dolní Berounka [cit. 2021-01-07]. Dostupné z: <http://www.dolniberounka.cz/>

¹⁰⁹ Stanovy svazku obcí TřeMoLe [online]. Oficiální stránky obce Mořinka [cit. 2021-01-07]. Dostupné z: <https://www.morinka.eu/stanovy-svazku-obci-tremole/d-1764/p1=5975>

osloveno 150 občanů, kde většina občanů vyplnila anketu prostřednictvím aplikace Survio, která byla sdílena na sociální síti Facebook. Další části občanů byl zaslán odkaz ankety na e-mail a menší části respondentů byla anketa předána v tištěné podobě. Ze 150 oslovených respondentů vyplnilo anketu 118 z nich a 32 lidí anketu nevyplnilo. V obci Hlásná Třebaň bylo osloveno 120 respondentů, s vyplněním souhlasilo 96 občanů a 24 nesouhlasilo. Stejnou formou jako v obci Senohraby bylo prováděno anketní šetření i v obci Hlásná Třebaň. Cílem anketního šetření bylo zjistit, zda mají občané aktivní zájem o obec, její fungování a také zda jsou dostatečně obeznámeni s děním v obci.

Anketa byla zcela anonymní a možnost ji měli vyplnit pouze osoby starší 18 let, kteří mají trvalé bydliště v obcích. Anketa obsahovala 12 totožných otázek pro občany obou obcí. Jednotlivé části otázek se týkaly konkrétně aktivity občanů při zasedání zastupitelstva, podávání návrhů, připomínek a podnětů k projednání, účast na společenských aktivitách, získávání informací a dostatečné obeznámenosti o dění v obou obcích. Anketa obsahovala i jednu znalostní otázku vztahující se k radě obcí. Na závěr ankety byly pokládány otázky nutné k identifikaci jednotlivých občanů, tzn. jak dlouho respondenti v obci žijí, jejich pohlaví, věk a vzdělání. Většina otázek ankety byla výběrová, respondenti mohli tedy odpovědět pouze jednu možnou odpověď. Jedna otázka byla výčtová, kdy občané měli možnost vybrat i více odpovědí a u jedné byla možnost doplnit svou vlastní odpověď. Anketní data byla vyhodnocena pomocí grafů. Pokládání otázky jsou součástí přílohy.

První otázka se týkala účasti na zasedání zastupitelstva obcí a zkoumala, zda se občané podílejí aktivně na chodu obce.

Ze 118 respondentů v obci Senohraby odpovědělo nejvíce z nich, že se „Nikdy“ neúčastní zasedání, tedy 64 tzn. 54,2 %. Variantu „1x-2x za rok“ zvolilo 36 respondentů, odpověď „3x-4x za rok“ vybralo 14 občanů a „5 za rok a více“ zvolili pouze 4 respondenti.

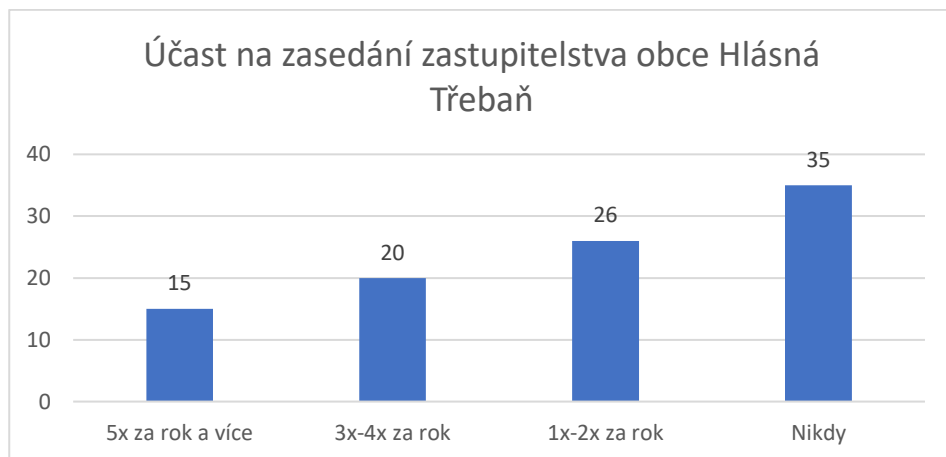
Graf 1 Účast na zasedání zastupitelstva obce Senohraby

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Účast na zasedání zastupitelstva obce Hlásná Třebaň dopadlo příznivěji. Z 96 respondentů odpovědělo 35 respondentů, že se „Nikdy“ neúčastní jednání, dále „1x-2x za rok“ se zasedání účastní 26 občanů, odpověď „3x-4x za rok“ zaškrtnulo 20 respondentů a „5x za rok a více“ se zasedání účastní 15 lidí.

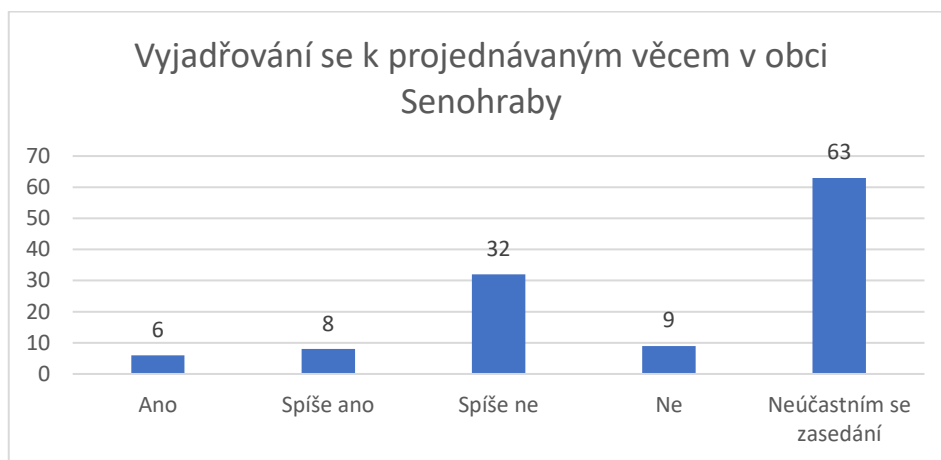
Graf 2 Účast na zasedání zastupitelstva obce Hlásná Třebaň

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Druhá otázka směřovala opět k aktivnímu přístupu občanů obce, tedy jak často se vyjadřují k projednávaným věcem na zasedání zastupitelstva obce. Jak již bylo znázorněno v grafu 1, více než polovina občanů obce Senohraby se neúčastní zasedání, tudíž i v této otázce odpovědělo nejvíce lidí, konkrétně 63, což činí 53,4 %, že se „Neúčastní zasedání“. 32 respondentů odpovědělo „Spíše ne“, odpověď „Ne“ zvolilo 9 občanů, 8 „Spíše ano“, a „Ano“ vybralo pouhých 6 občanů.

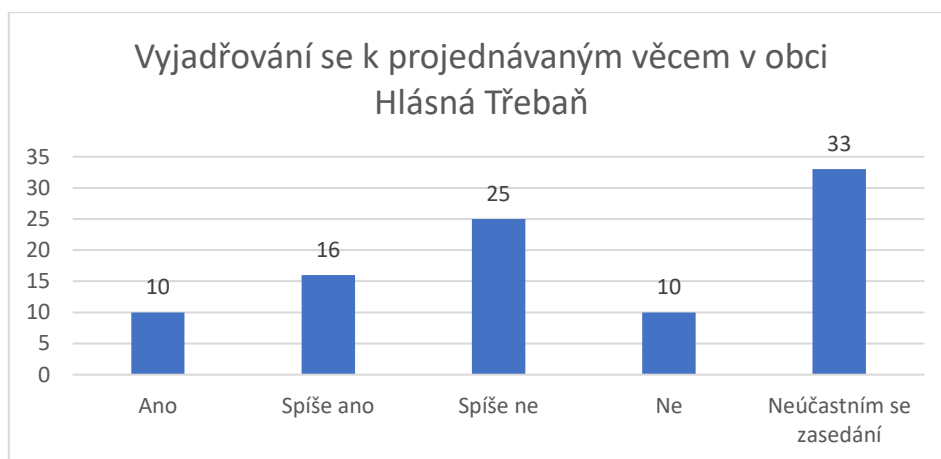
Graf 3 Vyjadřování se k projednávaným věcem v obci Senohraby

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Respondenti v obci Hlásná Třebaň zvolili nejčastěji stejně jako v obci Senohraby možnost „Neúčastním se zasedání“, a to konkrétně 33 občanů. 25 z 96 respondentů se spíše nevyjadřují k projednávaným věcem, 16 respondentů zvolilo „Spíše ano“, dále 10 z nich, že se k projednávaným věcem vyjadřují a 10, že se naopak nevyjadřují vůbec.

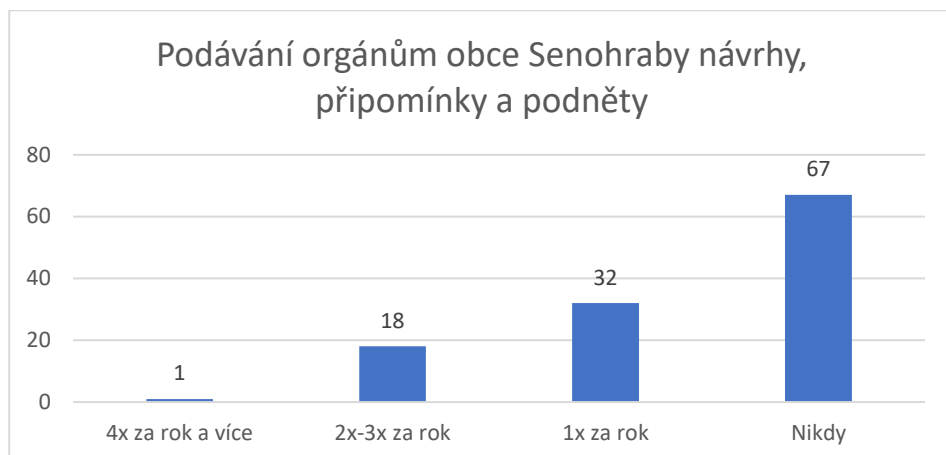
Graf 4 Vyjadřování se k projednávaným věcem v obci Hlásná Třebaň

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Otázka dotazující se respondentů, zda podávají orgánům obce návrhy, připomínky a podněty k projednání se zaměřovala opět na jejich angažovanost v obci. Odpověď „Nikdy“ zvolilo v obci Senohraby 67 respondentů, což činí opět více jak polovinu všech dotázaných, tedy 56,8 %. „1x za rok“ vybralo 32 občanů, „2x-3x za rok“ 18 z nich a možnost „4x za rok a více“ zvolil pouze 1 respondent.

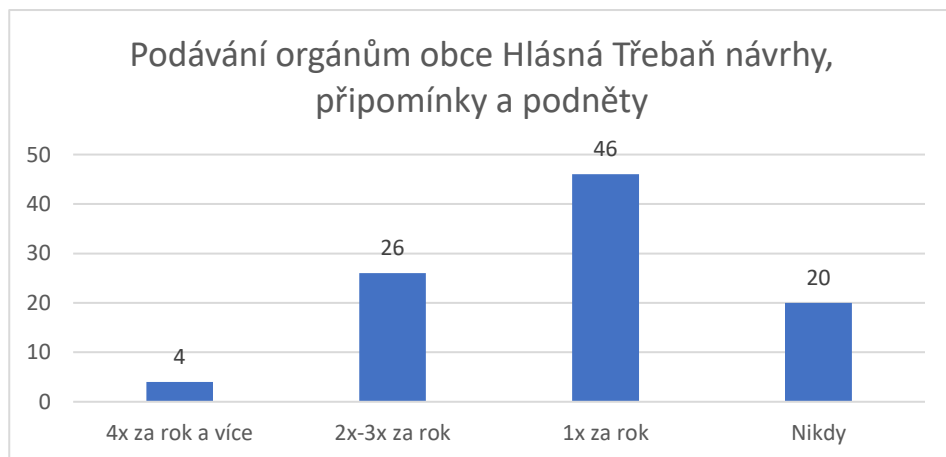
Graf 5 Podávání orgánům obce Senohraby návrhy, připomínky a podněty

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

V obci Hlásná Třebaň dopadly odpovědi příznivěji. Znamená to tedy, že zde byla nejčastější odpověď „1x za rok“ a zvolilo jí 46 respondentů. 26 z nich vybralo možnost „2x-3x za rok“. Na třetím místě je odpověď „Nikdy“, kterou dalo 20 občanů a „4x za rok a více“ zvolili 4 respondenti.

Graf 6 Podávání orgánům obce Hlásná Třebaň návrhy, připomínky a podněty

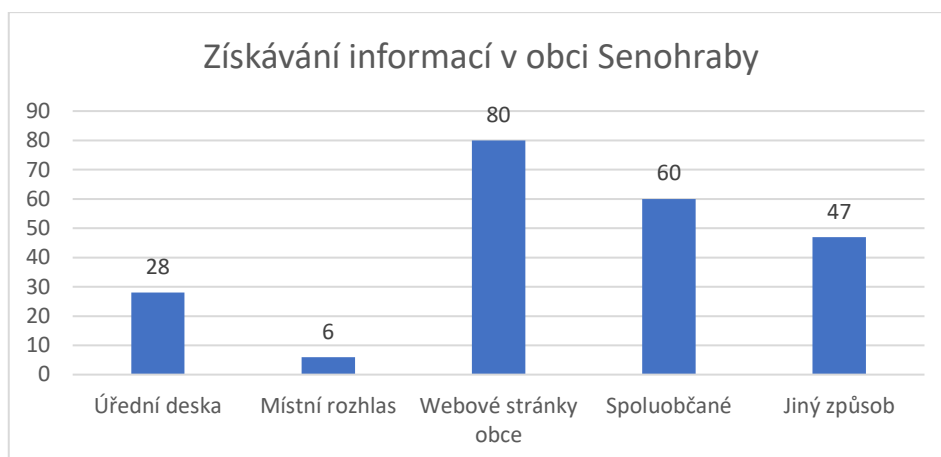

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Otázka dotazující se na získávání informací v obci byla položena proto, aby bylo zjištěno, jakým způsobem se občané dozívají informace o aktuálním dění v obci. Otázka byla výběrová, tedy dávala respondentům možnost vybrat si více než jednu odpověď. Dotázaní v obci Senohraby odpověděli nejčastěji, že informaci získávají z „Webových stránek obce“, konkrétně 80 lidí, což činí 67,8 %. 60 občanů vybralo, že získávají informace také od „Spoluobčanů“. Velmi častá odpověď byla „Jiný způsob“ získávání informací,

kteřou zvolilo 47 lidí. Odpověď „Úřední deska“ zvolilo jen 28 občanů a „Místní rozhlas“ vybralo pouhých 6 občanů.

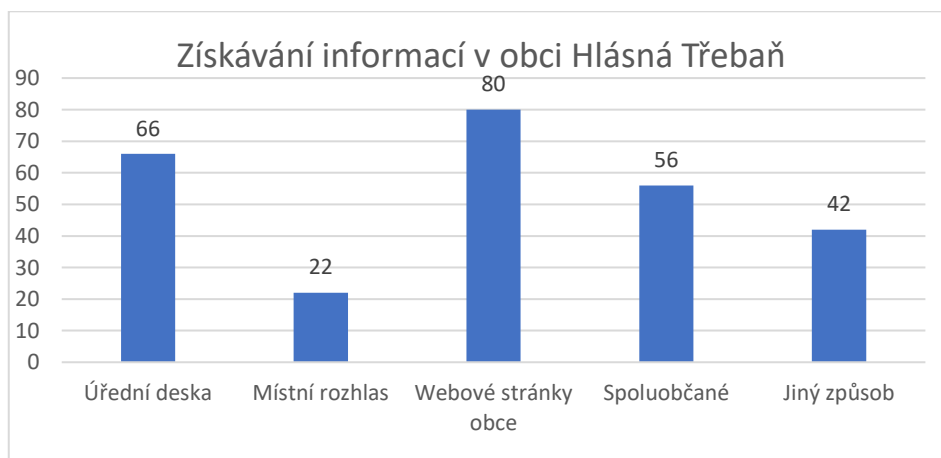
Graf 7 Získávání informací v obci Senohraby

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

80 respondentů z obce Hlásná Třebaň uvedlo, že taktěž využívají k získávání informací nejvíce „Webové stránky obce“, konkrétně 80 respondentů. Na rozdíl od obce Senohraby, je zde využívána mnohem více „Úřední deska“, používá jí 66 občanů. „Spoluobčané“ jsou taktěž velmi významným zdrojem informací, tuto možnost zvolilo 56 lidí. Dalším „Jiným způsobem“ zvolilo 42 lidí a „Místní rozhlas“ je na posledním místě s 22 hlasy.

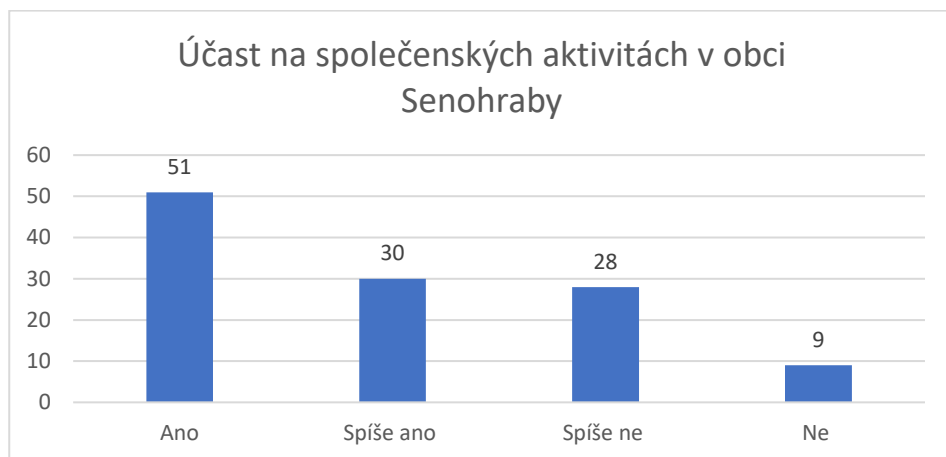
Graf 8 Získávání informací v obci Hlásná Třebaň

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Otázka týkající se účasti občanů na společenských aktivitách zjišťovala, zda jsou občané angažovaní v obci a zapojují se aktivně do dění. 51 občanů zvolilo v obci Senohraby odpověď „Ano“, „Spíše ano“ zaškrtnulo 30 respondentů, podobný počet, konkrétně 28 občanů dalo „Spíše ne“ a „Ne“ zvolilo 9 lidí.

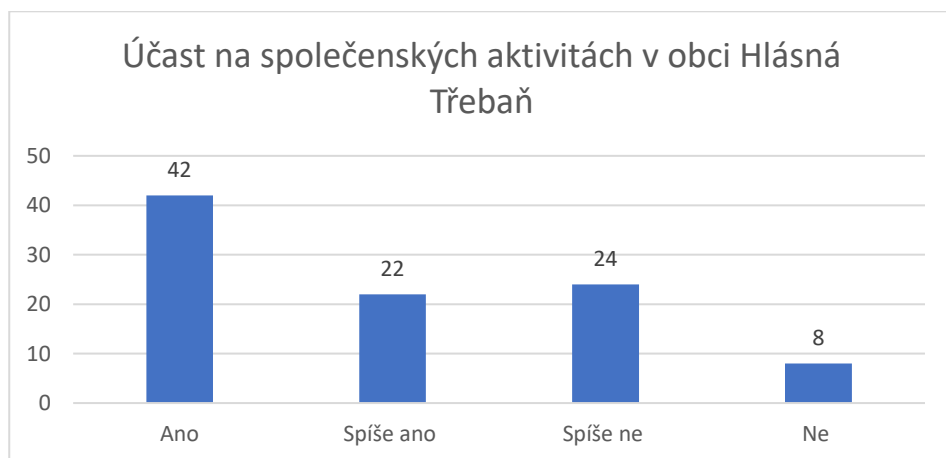
Graf 9 Účast na společenských aktivitách v obci Senohraby

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Respondenti v obci Hlásná Třebaň jsou na tom obdobně. 42 respondentů se účastní společenských aktivit, 24 zaškrtnulo odpověď „Spíše ne“, 22 z nich „Spíše ano“ a odpověď „Ne“ dalo 8 občanů.

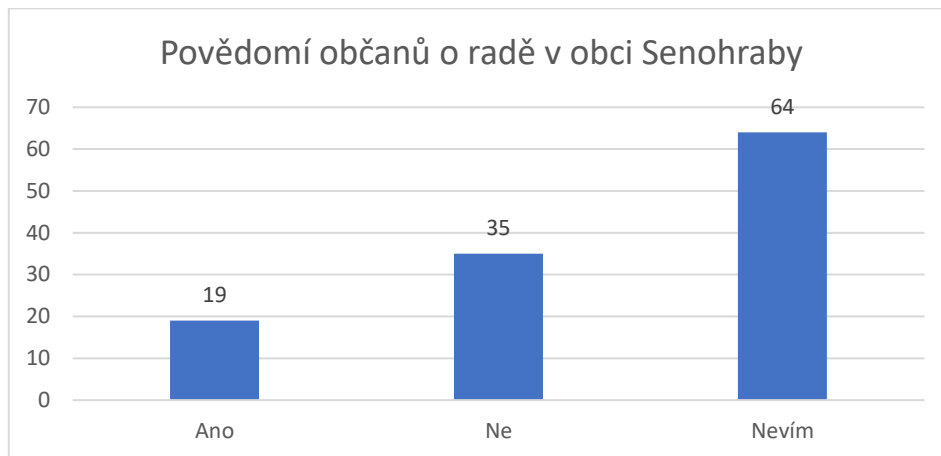
Graf 10 Účast na společenských aktivitách v obci Hlásná Třebaň

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Znalostní otázka, zda mají obce radu se zaměřovala na to, zda občané mají povědomí o orgánech obce. V obci Senohraby chybnou odpověď „Ano“ zvolilo 19 občanů, odpověď „Ne“ 35 a nejvíce respondentů odpovědělo „Nevím“ a to 64 ze 118 dotázaných.

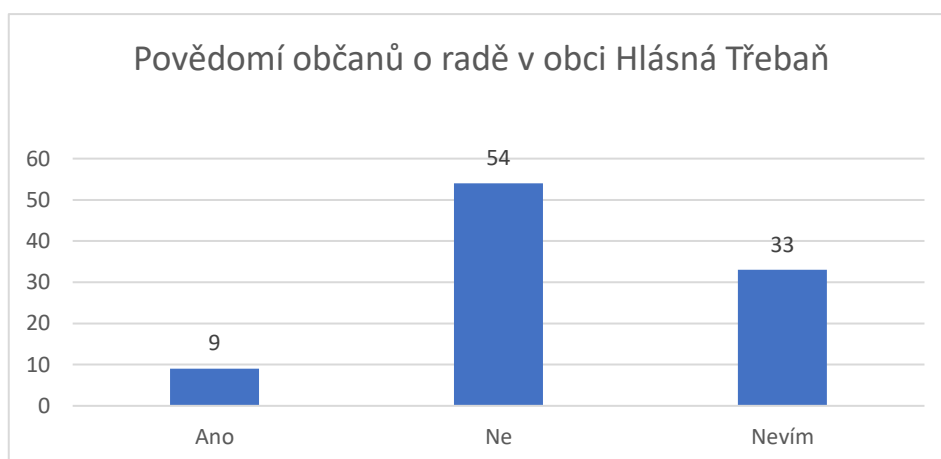
Graf 11 Povědomí občanů o radě v obci Senohraby

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Z grafu 12 vyplývá, že respondenti v obci Hlásná Třebaň mají lepší povědomí o orgánech obce, protože nejvíce respondentů, konkrétně 54 z nich zvolilo správnou odpověď „Ne“. „Nevím“ pak zaškrtnulo 33 dotázaných a „Ano“ zvolilo pouze 9 respondentů.

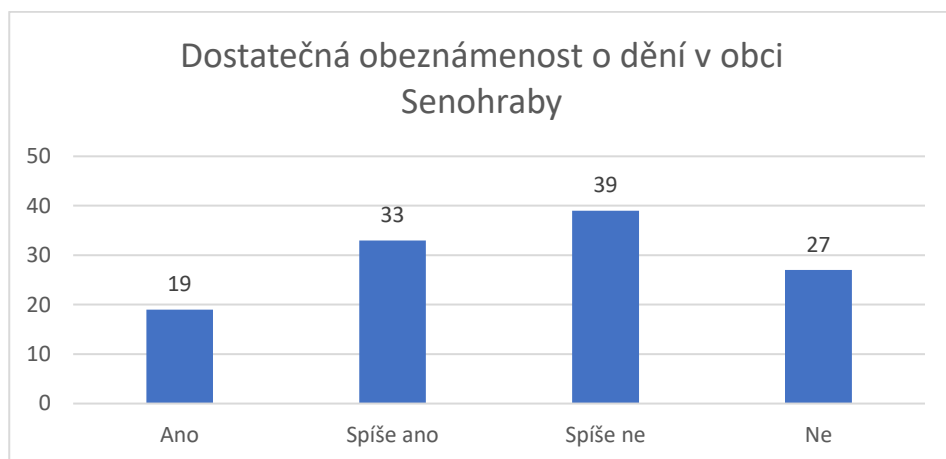
Graf 12 Povědomí občanů o radě v obci Hlásná Třebaň

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Položená otázka zkoumá, zda jsou občané v obcích dostatečně obeznámeni o dění. V obci Senohraby odpovědělo nejvíce dotázaných „Spíše ne“, a to 39 občanů. O několik méně respondentů, tedy 33 zvolilo odpověď „Spíše ano“. 27 respondentů uvedlo „Ne“ a pouze 19 respondentů zvolilo odpověď „Ano“.

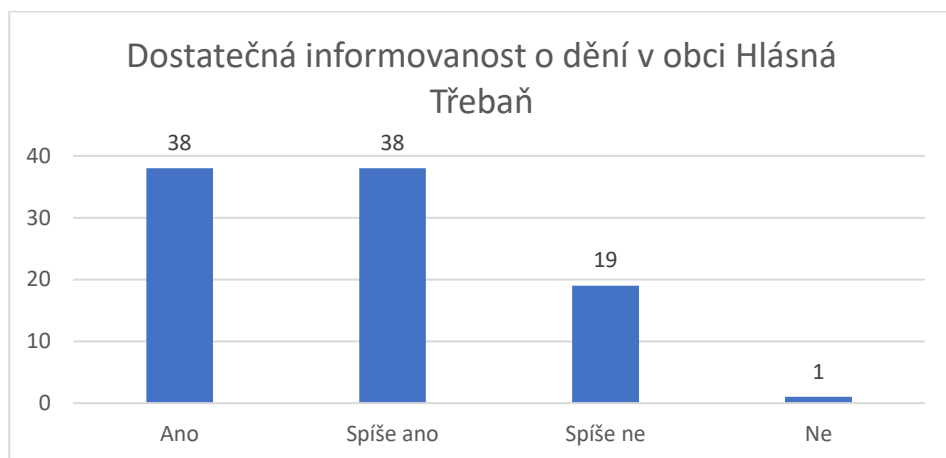
Graf 13 Dostatečná obeznámenost o dění v obci Senohraby

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Na prvním místě u respondentů z obce Hlásná Třebaň byla odpověď „Ano“, zvolilo jí 38 respondentů, a to zároveň s odpovědí „Spíše ano“, kterou zvolilo taktéž 38 respondentů. Na třetím místě je odpověď „Spíše ne“ s 19 hlasy a na čtvrtém místě odpověď „Ne“, kterou zvolil pouze 1 respondent.

Graf 14 Dostatečná informovanost o dění v obci Hlásná Třebaň

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

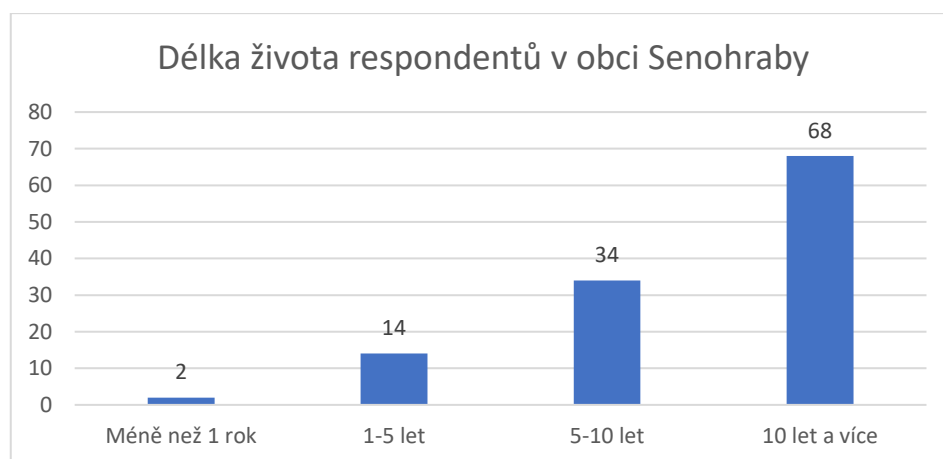
Osmá otázka vyzývá občany obou obcí k odpovědi, co jim v rámci fungování obce chybí a je položena proto, aby bylo zjištěno, co by šlo v obci zlepšit. Otázka je otevřená a

nepovinná. V obci Senohraby na tuto otázku odpovědělo nejvíce lidí, že jim vadí to, že na webových stránkách obce nejsou zveřejněny kontakty na představitele obce. Pokud se tedy chtějí obrátit přímo na konkrétní osobu, mohou k tomu využít jen společný e-mail nebo telefonní číslo obecního úřadu. Dále několik respondentů uvedlo, že by ocenili, pokud by se zápisy z jednání zastupitelstva zveřejňovaly na webových stránkách dříve než doposud.

V obci Hlásná Třebaň na tuto otázku odpovědělo jen několik respondentů a nejčastěji to, že by ocenili vybudovat parkoviště u vlakového nádraží. S fungováním jsou jinak ale spokojeni.

Devátá otázka se soustředila na identifikaci respondentů a tázala se jich na to, jak dlouho v obci žijí. Většina respondentů žije v obci „10 let a více“, konkrétně 68 z nich. 34 občanů žije v obci „5-10 let“, 14 z nich „1-5 let“ a pouze 2 občané zvolili odpověď „Méně než 1 rok“.

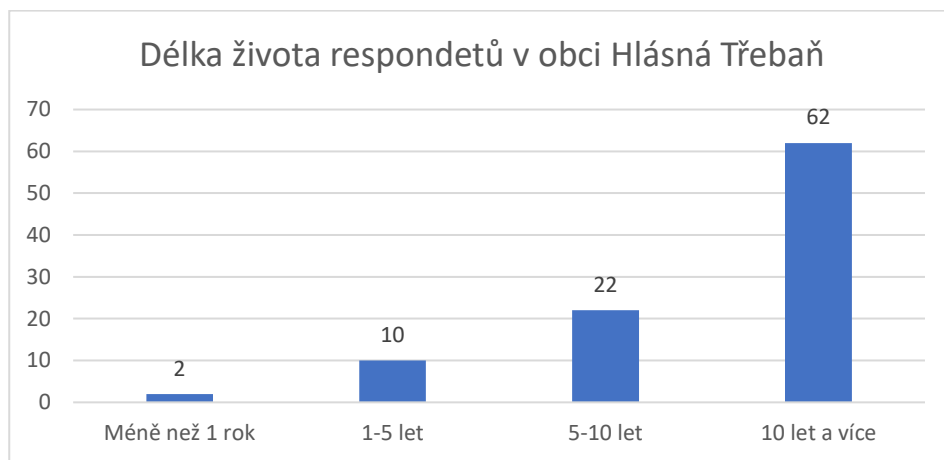
Graf 15 Délka života respondentů v obci Senohraby

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Podobných odpovědí se dostalo i od respondentů v obci Hlásná Třebaň. Nejvíce z nich, jak plyne z grafu žije v obci taktéž „10 let a více“, konkrétně 62. 22 respondentů žije v obci „5-10 let“. 10 z nich pak „1-5 let“ a 2 z nich uvedli, že zde žijí „Méně než 1 rok“.

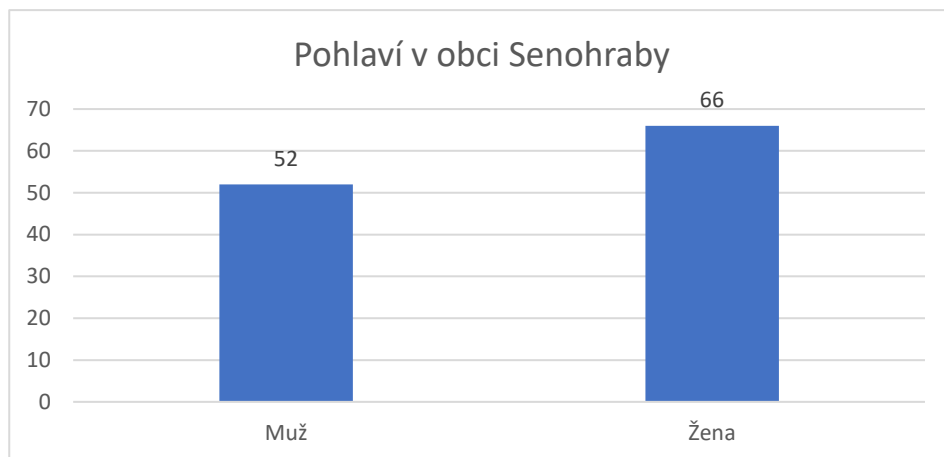
Graf 16 Délka života respondentů v obci Hlásná Třebaň

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Další identifikační otázka se zaměřovala na pohlaví respondentů, aby bylo možné rozeznat, zda je respondent muž nebo žena. V obci Senohraby odpovědělo na anketu více žen než mužů. Odpověď „Žena“ zvolilo 66 z nich a „Muž“ 52.

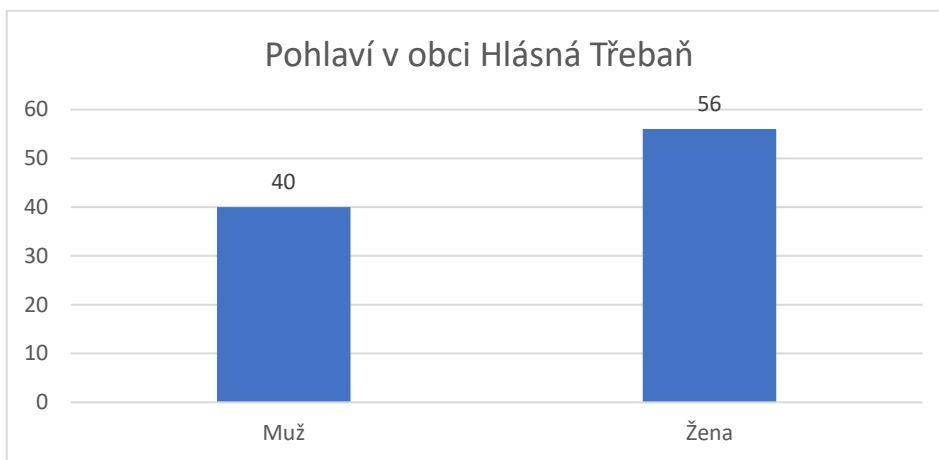
Graf 17 Pohlaví v obci Senohraby

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Stejně tomu bylo, jak znázorňuje graf 18 i v obci Hlásná Třebaň, kde anketu vyplnilo více žen než mužů. Konkrétně z 96 respondentů odpovědělo 56 žen a 40 mužů.

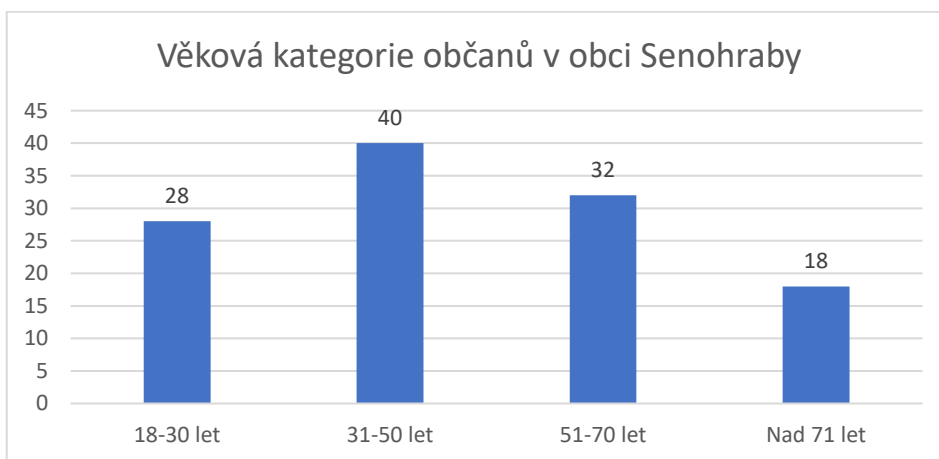
Graf 18 Pohlaví v obci Hlásná Třebaň

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Mezi identifikační otázky se řadí i otázka týkající se věku respondentů. Nejvíce respondentů, kteří v obci Senohraby vyplnili anketu jsou ve věku „31-50 let“, konkrétně 40. 32 z celkové počtu 118 respondentů jsou ve věku mezi „51-70 let“. 28 občanů zaškrtnulo odpověď „18-30 let“ a nejmenší zastoupení bylo občanů „Nad 71 let“, kterou zvolilo 18 respondentů.

Graf 19 Věková kategorie občanů v obci Senohraby

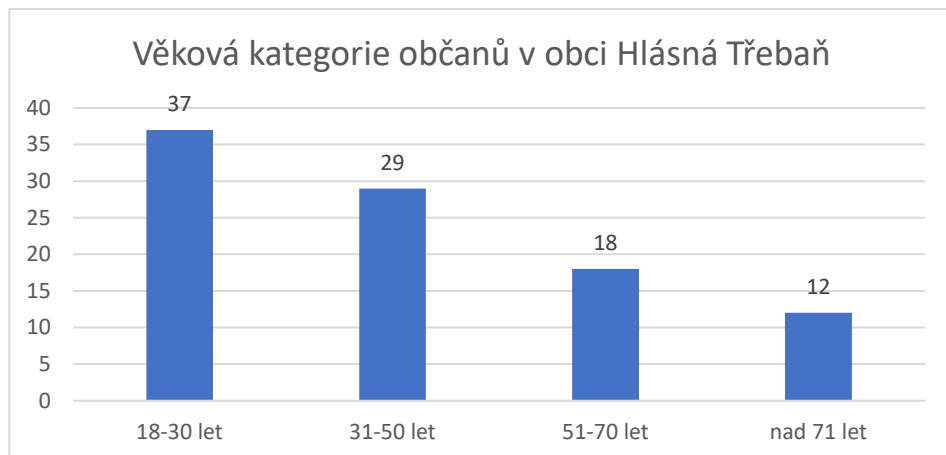

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

V obci Hlásná Třebaň odpovědělo 37 respondentů, kteří jsou ve věkové kategorii „18-30 let“, 29 ve věku „31-50 let“, následovala kategorie „51-70 let“, kterou zvolilo 18

respondentů a nejméně respondentů, stejně jako v obci Senohraby vyplnili anketu lidé „Nad 71 let“, tedy 12 ze všech respondentů.

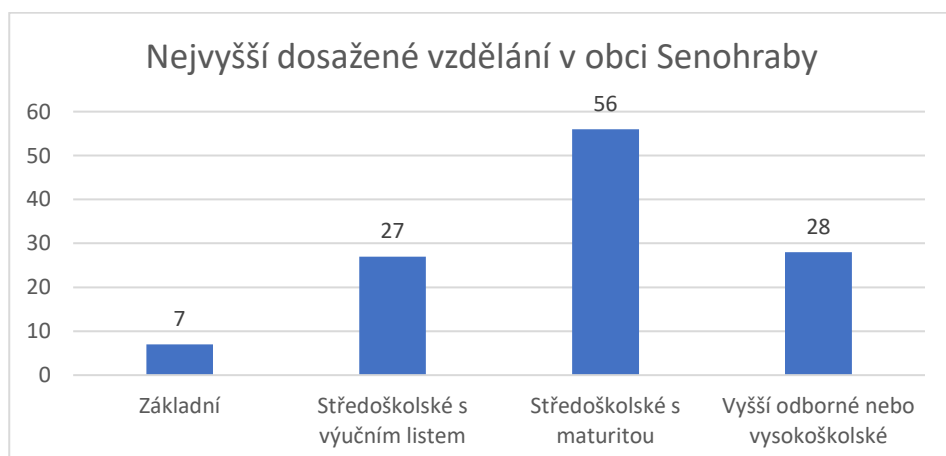
Graf 20 Věková kategorie občanů v obci Hlásná Třebaň

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Poslední jedenáctá otázka zjišťovala nejvyšší dosažené vzdělání odpovídajících respondentů v obci. „Středoškolské s maturitou“ v obci Senohraby zvolilo 56 respondentů, 28 z nich pak „Vyšší odborné nebo vysokoškolské“, „Středoškolské s výučním listem“ zaškrtnulo 27 občanů a pouhých 7 dalo odpověď „Základní“.

Graf 21 Nejvyšší dosažené vzdělání v obci Senohraby

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů v obci Hlásná Třebaň je taktéž „Středoškolské s maturitou“, kdy tuto odpověď zvolilo 39 ze všech 96 respondentů. „Vyšší odborné nebo vysokoškolské“ vzdělání má 28 respondentů, 21 respondentů zvolilo „Středoškolské vzdělání s výučním listem“ a „Základní“ 8 dotázaných respondentů.

Graf 22 Nejvyšší dosažené vzdělání v obci Hlásná Třebaň

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

4.4 Rozhovory se starosty obcí

Pro lepší uchopení celé problematiky byly provedeny polostrukturované rozhovory se starosty obcí. Konkrétně se starostkou obce Senohraby a se starostou obce Hlásná Třebaň. První otázka se zaměřovala na identifikaci představitelů obcí, další otázky se soustředily na důvody ke kandidatuře, uskutečněné realizace během daného volebního období, názor na dostatečnost pravomocí. Dále se otázky zaměřily na samostatnou a přenesenou působnost, aktivitu orgánů a občanů obce, rozpočet obcí, dotace, členství ve Svazcích obcí a přímou volbu starostů. Přesné přepisy otázek jsou uvedeny v příloze bakalářské práce.

Starostkou obce Senohraby je Ing. Jana Svašková, je jí 44 let a má vysokoškolské vzdělání. Funkci starostky vykonává od roku 2018 a jejím důvodem ke kandidatuře byla nespokojenost s děním v obci, dlouhodobé neřešení problémů a stálá nepřítomnost bývalého starosty. Podle starostky je v obci za dobu její funkce zrealizováno mnoho projektů. Během jejího působení se dokončil v obci vodovod, kanalizace v několika částech obce, přibýlo veřejné osvětlení, zahájila se přístavba mateřské školy, proběhla oprava komunikací,

techniky obce, vybavila se školní zahrada novými hracími prvky a zahájily se práce na novém územním plánu.

Obec Senohraby vykonává v rámci samostatné působnosti veškeré činnosti dle ZO a v rámci přenesené působnosti rozhoduje o kácení dřevin rostoucí mimo les, o evidenci obyvatel a organizaci voleb. Obec nemá matriku ani přestupkový odbor.

Podle slov starostky se orgány obce podílejí aktivně na chodu obce. Stejný názor má i na aktivitu občanů obce.

Rozpočet obce je nyní v roce 2021 schválen kvůli velkým investicím na dostavbu mateřské školy jako schodkový. Pokud je rozpočet přebytkový investuje se do opravy místních komunikací a pokud je rozpočet naopak schodkový, schodek se řeší přebytky hospodaření z minulých let, které jsou vytvořeny naspořenými penězi na obecním účtu.

Obec žádala o dotaci na dostavbu vodovodu, na kanalizaci, opravu místních komunikací, na kácení obecních lesů postižených kůrovci, na zakoupení hracích prvků na školní zahradu a na altán na hradě Zlenice.

Ohledně členství ve Svazcích obcí starostka uvedla, že je obec ve Svazku obcí Ladův kraj, jejichž cílem je vzájemné sdílení zkušeností, společné projekty se sousedními obcemi a kontakt s ostatními starosty. Dále je členem DSO Vodovodní přivaděč Javorník – Benešov.

Co se týká pravomocí, podle starostky starosta nemá dostačující pravomoci. V ZO v rámci postavení starosty starostce chybí právě zmíněné pravomoci pro starostu a dále více věcí, které by mohl rozhodovat samostatně.

Na otázku přímé volby starosty odpověděla starostka, že jí nepodporuje, protože by to nahrávalo populistům, kteří se na pozici starosty nehodí. Starostka si myslí, že je dobré, aby se volbě starosty shodlo zastupitelstvo, protože by to měl být člověk, který je schopen kompromisů.

Při výkonu své funkce čerpá ze spolupráce s ostatními starosty, od obce s rozšířenou působností, ze Sdružení místních samospráv a z dobrovolných svazků, kterými je obec členem. Starostka stráví výkonem své činnosti přibližně 8-10 hodin denně, a dokonce pracuje někdy i o víkendech.

Starostou druhé obce, tedy obce Hlásná Třebaň je 36letý Ing. Tomáš Snopek s vysokoškolským vzděláním. Funkci starosty vykonává stejně jako starostka obce Senohraby od listopadu roku 2018. Na otázku, z jakého důvodu kandidoval odpověděl, že má celoživotní vztah k obci a snaží se být aktivním občanem. Jelikož bývalý starosta

vykonával funkci starosty již 16 let a v roce 2018 již kandidovat nechtěl, rozhodl se proto Ing. Tomáš Snopek věnovat část svého života práci v obci.

Během jeho působení se toho podle slov starosty, podařilo také mnoho zrealizovat. Mezi prvotní úspěch řadí zlepšení komunikace s občany. Byly založeny nové webové stránky obce a obec se věnuje i sociálním sítím. Mezi nejdůležitější projekty pak zařazuje II. etapu kanalizace.

Na otázku, co obec vykonává v rámci samostatné a přenesené působnosti starosta odpověděl, že obec spravuje svůj vlastní majetek, vytváří a realizuje rozpočet, zřizuje a ruší příspěvkové organizace, PO, vydává obecně závazné vyhlášky apod. Obec je obcí I. stupně, v rámci přenesené působnosti organizuje volby nebo provádí evidenci obyvatel.

Stejně jako starostka obce Senohraby, tak starosta Hlásné Třebaně nemá problém s angažovaností orgánů a občanů obce. Na chodu a rozvoji obce se podle něj podílejí aktivně.

Co se týká rozpočtu obce, pro rok 2021 je schválen jako schodkový. Schodek se v obci řeší čerpáním z rezervy.

V obci bylo zažádáno o dotace týkající se realizace II. etapy kanalizace, prodloužení vodovodních řádů, rekonstrukce ulic a chodníku ke hřbitovu. Další dotace se vztahovala k veřejnému osvětlení a pořízení komposterů. Všechny tyto projekty byly podpořeny dotací a jsou nyní realizovány.

Obec je členem Svazku obcí Region Dolní Berounka a svazku obcí TřeMoLe.

Naopak od starostky Ing. Jany Svaškové, starostovi Hlásné Třebaně připadají jeho pravomoci dostačují a nenarazil na nic v ZO, co by mu scházelo v rámci postavení starosty. Co se týká přímé volby starosty, starosta nemá na toto téma žádný názor.

Při výkonu své funkce čerpá primárně z internetových zdrojů a činností své funkce stráví přibližně 9-10 hodin denně.

5 Výsledky a diskuse

V této kapitole jsou sumarizovány výsledky anketního šetření mezi občany v obou obcích týkající se zájmu občanů o obec a její fungování a dostatečné obeznámenosti s děním v obci. Jsou zde také zhodnoceny proběhlé rozhovory se starosty obcí zaměřené na fungování obce a doplňující informace o obcích. Kapitola shrnuje výsledky šetření a rovněž obsahuje navrhovaná opatření ke zjištěným nedostatkům.

5.1 Zhodnocení anketního šetření mezi občany

Anketní šetření proběhlo v obci Senohraby, kde se vyplnění ankety zúčastnilo 118 respondentů a v obci Hlásná Třebaň, kde anketu vyplnilo 96 oslovených občanů. Anketa proběhla v období od 18.1. - 20.2.2021. Šetření bylo zcela anonymní a účastnily se ho pouze osoby starší 18, kteří mají trvalé bydliště v obcích. Anketa obsahovala 12 otázek, které byly totožné pro občany obou obcí.

V obou obcích vyplnilo anketu více žen než mužů. V obci Senohraby se anketního šetření zúčastnilo 66 žen a 52 mužů a v obci Hlásná Třebaň 56 žen a 40 mužů. Největší věkové zastoupení v obci Senohraby zastupovala kategorie 31-50 let, a to 40 respondentů. Z obce Hlásná Třebaň bylo nejvíce dotázaných ve věku 18-30 let, konkrétně 37. V obou obcích byla nejméně zastoupená skupina občanů nad 71 let. Nejvíce respondentů v obou obcích mají středoškolské vzdělání a nejméně z nich pouze základní. Největší zastoupení tvoří občané, kteří žijí v obci 10 let a více, naopak nejmenší zastoupení tvoří občané, kteří v obci žijí méně než 1 rok.

První otázka se týkala účasti občanů na zasedání, kdy vyšlo z anketního šetření, že více než polovina dotázaných, a to 54,2 %, tedy 64 se nikdy v obci Senohraby zasedání neúčastní. V obci Hlásná Třebaň vyšlo anketní šetření příznivěji, kdy se jednání neúčastní 36,5 %, tedy 35 občanů. 5x za rok a více se v obou obcích zasedání účastní jen menšina. Na tuto otázku navazovala otázka týkající se vyjadřování se k projednávaným věcem. Jak už vyplynulo z předchozí otázky, největší množství dotazovaných respondentů se neúčastní jednání, proto i zde byla tato odpověď tou nejčastější. V obci Senohraby se vyjadřuje k projednávaným věcem pouhých 6 lidí a v obci Hlásná Třebaň 10. I přesto, že je v obou obcích nejvíce občanů, kteří se zasedání nikdy neúčastní výsledky ukazují, že jsou občané obce Hlásná Třebaň aktivnější, protože je zde více respondentů, kteří se na zasedání vyjadřují.

Otázka, která se zaměřovala na angažovanost občanů obce se zabývala podáváním orgánům obce návrhy, připomínky a podněty k projednání. V obci Senohraby byla zvolena odpověď „Nikdy“ více než polovinou respondentů konkrétně 56,8 %, což činí 67 občanů. Jinak tomu bylo v obci Hlásná Třebaň, kde alespoň 1x za rok 46 respondentů podá orgánům obce návrh, připomínku či podnět. Z výsledných odpovědí lze soudit, že jsou občané v obci Hlásná Třebaň angažovanější.

Otázka, z jakých zdrojů čerpají občané obce byla položena proto, aby bylo zjištěno odkud nejvíce občané získávají informace o dění v obci. Z anketního šetření obou obcí je

zřetelné, že respondenti nejvíce využívají webové stránky obcí, kdy v obci Senohraby takto získává informace 80 občanů a taktéž i v obci Hlásná Třebaň. V obci Senohraby získává 60 občanů informace od spoluobčanů, kdežto v obci Hlásná Třebaň více lidí využívá úřední desku, a to 66 z nich. Místní rozhlas je v obou obcích tou nejméně využívanou alternativou k získávání informací.

Otázka, zda se občané účastní společenských aktivit v obcích zkoumá, zda mají občané aktivní zájem o dění v obci. Nejvíce z nich zvolilo odpověď „Ano“. Odpověď „Ne“ v obci Senohraby zvolilo pouze 9 dotázaných. V obci Hlásná Třebaň se neúčastní se pouze 8 občanů. Lze konstatovat, že jsou občané obou obcí poměrně aktivní ve společenských aktivitách.

Další otázka, která byla položena se týkala rady obce a zkoumala povědomí občanů o orgánech obce. Odpovědi u obou obcí jsou rozdílné. V obci Senohraby zvolilo nejvíce respondentů, že neví, zda má obec radu obce. Naopak nejčastější odpovědí bylo v obci Hlásná Třebaň, že obec radu nemá, což byla správná odpověď. Tento výsledek lze interpretovat tak, že občané obce Hlásná Třebaň mají lepší povědomí o orgánech obce.

Následující otázka byla zaměřená na dostatečnou obeznámenost o dění v obci. Nejvíce respondentů z obce Senohraby, konkrétně 39 si myslí, že spíše nejsou dostatečně informováni. Jinak tomu je v obci Hlásná Třebaň, kdy 38 občanů zvolilo odpověď „Ano“. Je vhodné podotknout, že zde stejné množství občanů, tedy 38 zvolilo odpověď „Spíše ano“. 27 respondentů v obci Senohraby si nemyslí, že jsou dostatečně informováni, naproti tomu v obci Hlásná Třebaň si toto myslí pouze 1 respondent. Vypovídá to o tom, že občané v obci Hlásná Třebaň se jsou lépe informováni o dění v obci.

Osmá otevřená a nepovinná otázka vyzývala občany k zamyšlení se nad tím, co jim v rámci fungování obce chybí. Na tuto otázku odpovědělo více respondentů z obce Senohraby, že by ocenili zveřejnění kontaktů na představitele obce, protože je na webových stránkách zveřejněn pouze jeden společný e-mail. Dále respondenti uváděli, že se pozdě na webových stránkách zveřejňují zápisy z jednání zastupitelstva.

V obci Hlásná Třebaň na tuto otázku odpovědělo jen pár respondentů. Rádi by vybudovali parkoviště u vlakového nádraží. S fungováním obce jsou jinak spokojeni.

5.2 Zhodnocení rozhovorů se starosty

Součástí praktické části byly polostrukturované rozhovory. Dotázána byla starostka obce Senohraby Ing. Jana Svašková a starosta obce Hlásná Třebaň Ing. Tomáš Snopek. Dle požadavku obou představitelů obcí, byly otázky zaslány předem na jejich e-mail. Otázky, kterých bylo celkem 16 se zaměřovaly na fungování obce. Konkrétně na úsudky obou představitelů o dostatečnosti jejich pravomocí, dále otázky zaměřené na samostatnou a přenesenou působnost, aktivitu orgánů a občanů obce, rozpočet obcí, dotace, členství ve Svazcích obcí a přímou volbu starostů.

Oba starostové vykonávají funkci starosty od roku 2018. Ke kandidatuře přiměla starostku obce Senohraby nespokojenost s děním v obci, dlouhodobé neřešení problémů a stálá nepřítomnost bývalého starosty. Starosta obce Hlásná Třebaň se rozhodl kandidovat kvůli celoživotnímu vztahu k obci a dalším důvodem bylo nekandidování bývalého starosty, který zastával funkci starosty po dobu 16 let. Oba starostové uvádějí, že se toho v obcích podařilo mnohé zrealizovat. Uvádějí dostavbu kanalizace, starostka obce Senohraby dále zmiňuje dostavbu vodovodu, přístavbu mateřské školy apod. Podle starosty obce Hlásná Třebaň se v obci pracuje hlavně na zlepšení komunikace s občany.

V rámci samostatné působnosti vykonává obec Senohraby dle slov starostky obce Senohraby vše dle ZO. Starosta obce Hlásná Třebaň konkrétně vyjmenovává, že se jedná o správu vlastního majetku, vytváření a realizování rozpočtu, zřizování a rušení příspěvkových organizací, PO a vydávání obecně závazných vyhlášek. Z obou rozhovorů vyplývá, že v rámci přenesené působnosti je možné v obcích organizovat volby a evidovat obyvatelstvo. Starostka obce Senohraby dodává, že obec nemá matriku ani přestupkový odbor, tudíž v rámci přenesené působnosti se rozhoduje např. o kácení dřevin rostoucích mimo les.

Oba starostové sdílí názor, že se orgány obce podílejí na chodu obce aktivně. Totožný názor mají i na občany obce, kteří podle nich mají zájem o rozvoj obce, přestože v obci Senohraby z anketního šetření vyšlo, že se občané aktivně nepodílejí.

Na otázku týkající se rozpočtu obce na nynější rok, tzn. na rok 2021 starostové odpověděli, že je schodkový. Zatímco starostka obce Senohraby schodkový rozpočet zdůvodňuje velkými investicemi na dostavbu mateřské školy, starosta obce Hlásná Třebaň říká, že schodkový rozpočet byl schválen z důvodu prodloužení vodovodu a II. etapy kanalizace, která v tomto roce stále pokračuje. Pokud je rozpočet schodkový, starostové uvádějí, že se čerpá z rezervy, což znamená, že se využívají přebytky hospodaření minulých let.

Další otázka se zaměřovala na dotace. Starostka obce uvádí, že se v obci zažádalo o dotaci na dostavbu vodovodu, kanalizace, což uvádí i starosta obce Hlásná Třebaň. Dále se v obou obcích žádalo o dotaci na opravu místních komunikací. Starostka dále uvádí dotaci na kácení obecních lesů postižených kůrovci, na zakoupení hracích prvků a na altán na hradě Zlenice. Starosta obce Hlásná Třebaň doplňuje dotaci na veřejné osvětlení a na pořízení komposterů.

Rozhovor směřoval i k otázce, zda jsou obce členem Svazku obcí, kterou oba starostové potvrzují. Starostka obce Senohraby vyjmenovává Svazek obcí Ladův kraj a DSO Vodovodní přivaděč Javorník – Benešov. Starosta obce Hlásná Třebaň vyjmenovává taktéž dva Svazky, a to Svazek obcí Region Dolní Berounka a svazek obcí TřeMoLe.

Cílem další položené otázky bylo zjistit, zda si starostové myslí, že mají dostačující pravomoci. Starostka si nemyslí, že by měla dostatečné pravomoci, kdežto starosta ano. Na tuto otázku navazuje dotaz, zda existuje něco, co starostům v ZO v rámci postavení starostů chybí, kde starostka obce Senohraby zmiňuje právě větší pravomoc. Byla by ráda, kdyby bylo více věcí, které by starosta mohl rozhodovat samostatně. Naopak starosta obce Hlásná Třebaň nenarazil na nic, co by mu v ZO scházelo.

Starostka obce Senohraby nepodporuje přímou volbu starosty a vyhovuje jí, že se na starostovi musí shodnout zastupitelstvo. Starosta obce Hlásná Třebaň na toto téma žádný názor nemá.

5.3 Navrhovaná opatření

Na základě uskutečněného anketního šetření autorka vyhodnocuje, že občané obce Senohraby nejeví dostatečný zájem o fungování obce. Vyplývá to z toho, že se zde nadpoloviční většina nikdy neúčastní zasedání zastupitelstva, tudíž se občané ani nevyjadřují k projednávaným věcem a nepodávají orgánům obce žádné návrhy, připomínky a podněty k projednání. K této problematice se navrhuje opatření týkající se znovu projednání on-line zasedání zastupitelstva, které bylo zastupitelstvem zamítnuto. V obci Hlásná Třebaň on-line zasedání fungují a účast občanů je zde vyšší. K aktivitě občanů se váže i další opatření týkající se obou obcí a tím je včasné zveřejňování zasedání zastupitelstva na veškerých informačních zdrojích, které obce využívají a dále před zasedáním vyzývat občany k připomínkám, které občané chtějí, aby zastupitelstvo projednalo.

Další navrhované opatření by v obci Senohraby vedlo k lepší obeznámenosti s děním v obci. Přestože se obec Senohraby již snaží o to, aby byli občané dostatečně informováni,

navrhující opatření se týká kampaně, která by dbala na zveřejnění veškerých možných informačních zdrojů, které obec již zřizuje. Na plakátových plochách by bylo uvedeno, kde jsou lidem dostupné nové informace. Byla by zde uvedena webová stránka obce, sociální síť Facebook, SMS brána, informační emaily a místní noviny Senohrabská hláska, které jsou vydávány jak v elektronické, tak v tištěné podobě. Vzhledem k tomu, že k elektronické verzi novin mnozí ze starších občanů nemají přístup, autorka práce navrhuje místní noviny doručovat všem občanům bezplatně i do schránek každého domu.

6 Závěr

Cílem teoretické části bylo na základě analýzy platné právní úpravy vyhodnotit dané téma z pohledu právního postavení obce. Cílem praktické části bylo na základě výzkumu porovnat dvě vzájemně podobné obce z hlediska orgánů, hospodaření a rozpočtu a jejich účast v právnických osobách. Dílčím cílem bylo prostřednictvím anketního šetření a rozhovorů se starosty obcí zjistit, zda občané projevují aktivní zájem o obec a její fungování a zda jsou dostatečně obeznámeni s děním v obci.

Teoretická část se zabývala analýzou platné právní úpravy upravující postavení obcí. Byly vymezeny a popsány základní pojmy týkající se charakteristiky obce jako takové. Rozebralo se zde členění obcí, území, působnost obce, název, symbolika, občané a jejich práva, spolupráce mezi obcemi. Dále se práce zaměřovala na orgány obce, tedy na zastupitelstvo, radu, starostu, obecní úřad a další. Tato část se taktéž soustředila na rozpočet obce a hospodaření s obecním majetkem. Praktická část se zaměřila na výzkum v obcích Senohraby a Hlásná Třebaň a vyhodnocovala orgány obcí, hospodaření a rozpočet obcí mezi lety 2015-2019 a také jejich účast v právnických osobách, konkrétně v DSO. Dílčím cílem bylo na základě anketního šetření zjistit, zda mají občané aktivní zájem o obce a její fungování a také zda jsou občané dostatečně obeznámeni s tím, co se v obcích aktuálně děje.

V obci Senohraby bylo osloveno 150 občanů a anketu vyplnilo 118 z nich. V obci Hlásná Třebaň bylo osloveno 120 respondentů s tím, že anketu vyplnilo 96 respondentů. Nejvíce občanů obou obcí vyplnilo anketu prostřednictvím aplikace Survio. Anketa byla sdílěna na sociální síti Facebook přímo na vytvořených stránkách obcí. Část občanů vyplnilo anketu pomocí odkazu ankety z aplikace Survio prostřednictvím e-mailu a pak byla také částí respondentů předána anketa v tištěné podobě. V obou obcích vyplnilo anketu více žen než mužů. V obci Senohraby byla zastoupena nejvíce věková kategorie 31-50 let a v obci Hlásná Třebaň 18-30 let. Z výsledků ankety bylo zjištěno, že občané obce Hlásná Třebaň

jsou aktivnější než občané v obci Senohraby. Nadpoloviční většina všech občanů obce Senohraby se nikdy neúčastní zasedání a nevyjadřují se k projednávaným věcem. Na to navazovala otázka, zda a jak často podávají občané orgánům obce návrhy, připomínky a podněty k projednání. Z anketního šetření vyšlo, že více než polovina občanů obce Senohraby nikdy nepodává žádné návrhy, připomínky ani podněty. Na rozdíl od obce Hlásná Třebaň. Anketa obsahovala i vědomostní otázku, zda občané mají povědomí o orgánech obce, a to konkrétně jestli má obec radu. V obci Senohraby byla nejčtenější odpověď, že respondenti neví odpověď na tuto otázku a v obci Hlásná Třebaň byla nejčastější odpověď správná, tedy že obec radu nemá. Z této otázky vyplynulo, že občané obce Senohraby nemají dostatečnou znalost orgánů obce. Proto, aby bylo zjištěno odkud občané nejvíce získávají informace o dění v obci byla položena otázka, z jakých zdrojů čerpají. V obou obcích jsou nejvyužívanějším zdrojem webové stránky obcí. V obci Senohraby jsou hned druhým zdrojem spoluobčané, kteří nemusí předávat vždy správné informace. V obci Hlásná Třebaň je druhým informačním zdrojem úřední deska, tedy oficiální zdroj. Součástí ankety byla i otázka zaměřující se na účast občanů na společenských aktivitách která ukázala, že jsou v tomto směru občané obou obcí poměrně aktivní.

Anketní šetření bylo taktéž zaměřeno na dostatečnou informovanost o dění v obci. V obci Senohraby z tohoto šetření vyšlo, že si velký počet respondentů myslí, že nejsou dostatečně informováni. Občané obce Hlásná Třebaň si naopak myslí, že ano. Anketa byla završena otázkou, co občanům v rámci fungování obce chybí a byla položena proto, aby se zjistilo, co by se v obcích dalo zlepšit. Nejvíce občanů v obci Senohraby uvedlo, že jim vadí nezveřejněné kontakty na webových stránkách představitelů obcí, ale je zde uveden pouze jeden společný e-mail a telefonní číslo. Dále několik respondentů uvedlo, že by ocenili, pokud by se zápisy z jednání zastupitelstva zveřejňovaly na webových stránkách dříve. V obci Hlásná Třebaň by si občané přáli parkoviště u vlakového nádraží.

Součástí praktické práce byly i rozhovory s představiteli obcí ze kterých vyplynulo, že se během působení obou starostů zrealizovalo mnoho projektů. V obou obcích se zaměřili na výstavbu kanalizace, starostka Ing. Jana Svašková pak zmiňuje dostavbu vodovodu, přístavbu mateřské školy apod. Starosta Ing. Tomáš Snopek se zaměřil na zlepšení komunikace s občany. Tento cíl byl úspěšný, jak vyplynulo z anketního šetření, komunikace v obci Hlásná Třebaň nepředstavuje problém, na rozdíl od obce Senohraby. V rámci samostatné působnosti vykonává obec Senohraby vše dle ZO. Starosta obce Hlásná Třebaň konkrétně uvedl, že spravují vlastní majetek, vytváří a realizují rozpočet, zřizují a ruší

příspěvkové organizace, PO a vydávají obecně závazné vyhlášky. V rámci přenesené působnosti organizují volby, evidují obyvatelstvo, rozhodují o kácení dřevin rostoucích mimo les. Dle názoru obou starostů se orgány obce podílejí aktivně na jejím chodu a totéž si myslí i o občanech obce. Dle anketního šetření se v obci Senohraby občané obce nepodílejí dostatečně aktivně na jejím fungování a je to tedy v rozporu s míněním starostky. Co se týká rozpočtu obou obcí, je na nynější rok 2021 schválen jako schodkový. Starostka Ing. Jana Svašková schodkový rozpočet odůvodňuje velkými investicemi na přístavbu mateřské školy. Ing. Tomáš Snopek vysvětluje, že schodkový rozpočet byl takto schválen kvůli prodloužení vodovodu a II. etapy kanalizace. Pokud je v obcích rozpočet schodkový využívají se přebytky hospodaření minulých let. Na rozdíl od starostky obce Senohraby Ing. Jany Svaškové si starosta obce Hlásná Třebaň Ing. Tomáš Snopek myslí, že má jako starosta dostatečné pravomoci. V rámci postavení starostů starostce chybí větší pravomoci, tzn. více záležitostí o kterých by mohl starosta rozhodovat samostatně. Přímou volbu starostka nepodporuje a vyhovuje jí to, že se na starostovi musí shodnout zastupitelstvo. Starosta obce Hlásná Třebaň na toto téma nemá žádný názor.

Výzkumem bylo zjištěno, že občané obce Senohraby nejeví dostatečný zájem o fungování obce. Autorka práce navrhuje znovu projednání on-line zasedání zastupitelstva, které bylo zamítnuto. Ke zlepšení aktivity je oběma obcím navrhováno včasné zveřejňování konání zasedání na všech informačních zdrojích a vyzývání občanů k připomínkám, které chtějí projednat. Díky tomuto opatření by se zvýšila aktivita občanů obou obcí. Z ankety také vyšlo, že občané obce Senohraby nejsou dostatečně obeznámeni s děním v obci. Navrhovaným opatřením je kampaň upozorňující občany na veškeré informační zdroje, které obec zřizuje a dále také bezplatné doručování tištěných místních novin Senohrabská hláska do schránek každého domu.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Literatura

1. BALÍK, S. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. s. 250. ISBN 978-80-247-2908-4.
2. HENDRYCH, D. *Správní právo: obecná část*. 7. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009. s. 838. ISBN 978-80-7400-049-2.
3. KADEŘÁBKOVÁ, J. a PEKOVÁ J. *Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. s. 300. ISBN 978-80-7357-910-4.
4. KOČÍ, R. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges, 2012. s. 256. ISBN 978-80-87576-28-1.
5. KOPECKÝ, M. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2017. s. 364. ISBN 978-80-7552-719-6.
6. KOPECKÝ, M., PRŮCHA, P., HAVLAN, P., JANEČEK, J. *Zákon o obcích*. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. s. 376. ISBN 978-80-7552-862-9.
7. KOUDELKA, Z. *Obecní samospráva: zákon o obcích v komentovaném znění*. Brno: nakladatelství, 2006. s. 96. ISBN 80-7239-193-3.
8. KOUDELKA, Z. *Průvodce územní samosprávou: po 1.1.2003: včetně úplného znění obecního a krajského zřízení*. Praha: Linde. 2003. s. 237. ISBN 80-7201-403-X.
9. PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. s. 588. ISBN 978-80-7357-614-1.
10. PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004. s. 375. ISBN 80-7261-086-4.
11. PEKOVÁ, J. *Hospodaření obcí a rozpočet*. Praha: Codex Bohemia, 1997. s. 289. ISBN 80-85963-34-5.
12. PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2015. s. 288. ISBN 978-80-247-5608-0.
13. SEDMIHRADSKÁ, L. *Rozpočtový proces obcí*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 180. ISBN 978-80-7478-967-0.

7.2 Právní předpisy

1. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky ve stálém znění.
Dostupné z: <https://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>
2. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.
Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128/zneni-20180831>
3. Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.
Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-131>
4. Zákon č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon).
Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-256>
5. Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích.
Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-565>
6. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>

7.3 Internetové zdroje

1. BŘEŇ, J. *Užívání obecních symbolů* [online]. Moderní obec, 2008 [cit. 2020-11-17].
Dostupné z: <https://www.moderniobec.cz/uzivani-obecnich-symbolu/>
2. BÝMA, M. *Zřizování a zakládání právnických osob* [online]. Moderní obec, 2009 [cit. 2020-12-27]. Dostupné z: <https://www.moderniobec.cz/zrizovani-a-zakladani-pravnickyh-osob/>
3. *Evropská rámcová úmluva o přeshraniční spolupráci mezi územními společenstvími nebo úřady* [online]. Sagit: Sbirka mezinárodních smluv [cit. 2020-12-20]. Dostupné z: <http://www.sagit.cz/info/ss00094>
4. *Finanční výbor zastupitelstva* [online]. Oficiální stránky obce Senohraby [cit. 2021-01-07]. Dostupné z: <https://www.senohraby.cz/obec-samosprava/povinne-informace/subjekt-financni-vybor-zastupitelstva-obce-4.html>
5. FUREK, A. *Obecní symboly – Stanovisko odboru dozoru a kontroly MV ČR* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2020-11-17]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obecni-symbolystanovisko-odboru-dozeru-a-kontroly-mv-cr.aspx>

6. GREGOROVÁ, J. *Příjmy a výdaje rozpočtu* [online]. Rok v obci [cit. 2020-12-14]. Dostupné z: <http://www.rokvobci.cz/zpravy-redaktoru/detail/722-prijmy-a-vydaje-rozpocetu/>
7. *Historie obce* [online]. Oficiální stránky obce Senohraby [cit. 2021-01-07]. Dostupné z: <https://www.senohraby.cz/info-o-obci-1/informace-o-obci/historie/>
8. *Historie obcí* [online]. Oficiální stránky obce Hlásná Třebaň [cit. 2021-01-07]. Dostupné z: <https://www.hlasnatreban.cz/historie>
9. *Kontrolní výbor zastupitelstva* [online]. Oficiální stránky obce Senohraby [cit. 2021-01-07]. Dostupné z: <https://www.senohraby.cz/obec-samosprava/povinne-informace/subjekt-kontrolni-vybor-zastupitelstva-obce-5.html>
10. *O nás* [online]. Oficiální stránka Ladův kraj [cit. 2021-01-26]. Dostupné z: <https://www.laduv-kraj.cz/laduv-kraj>
11. PILNÝ, J. *Hospodaření s majetkem obcí* [online]. Deník veřejné správy [cit. 2021-12-12]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6643218>
12. *Počet obyvatel v obcích – k 1.1. 2020* [online]. Český statistický úřad, 2020 [cit. 2021-01-07]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/121739326/1300722003.pdf/f9160497-cec0-4750-a293-77ef7bce1092?version=1.1>
13. *Rozpočtový proces* [online]. Příručka pro člena zastupitelstva [cit. 2021-12-12]. Dostupné z: <http://www.vzdelanyzastupitel.cz/prirucka-pro-zastupitele/elektronicka-verze/prirucka-pro-clena-zastupitelstva-obce-1.aspx>
14. *Správa obecního majetku* [online]. Rok v obci [cit. 2021-12-12]. Dostupné z: <http://www.rokvobci.cz/rukovet-starosty/detail/66-sprava-obecniho-majetku/>
15. *Stanovy svazku obcí TřeMoLe* [online]. Oficiální stránky obce Mořinka [cit. 2021-01-07]. Dostupné z: <https://www.morinka.eu/stanovy-svazku-obci-tremole/d-1764/p1=5975>
16. *STANOVY Vodovodní přívaděč Javorník – Benešov, dobrovolný svazek obcí* [online]. Oficiální stránky obce Senohraby [cit. 2021-01-26]. Dostupné z: <https://www.senohraby.cz/data/kontakty/zasedani/006-priloha-c4-text-stanov-dso.pdf>
17. *Svazek obcí Region Dolní Berounka* [online]. Oficiální stránky svazku obcí Regionu Dolní Berounka [cit. 2021-01-07]. Dostupné z: <http://www.dolniberounka.cz/>

18. *Zastupitelstvo* [online]. Oficiální stránky obce Hlásná Třebaň [cit. 2021-01-07].
Dostupné z: <https://www.hlasnatreban.cz/zastupitelstvo>
19. *Zpravodaj* [online]. Oficiální stránky obce Hlásná Třebaň [cit. 2021-01-07].
Dostupné z: <https://www.hlasnatreban.cz/files/zpravodaj-2021-01-nahled.pdf>

8 Přílohy

Příloha 1 Vzor ankety pro respondenty obce Senohraby.....	76
Příloha 2 Vzor ankety pro respondenty obce Hlásná Třebaň	78
Příloha 3 Rozhovor se starostkou obce Senohraby.....	80
Příloha 4 Rozhovor se starostou obce Hlásná Třebaň	82

Příloha 1 Vzor ankety pro respondenty obce Senohraby

Anketa pro respondenty v obci Senohraby

Dobrý den, jmenuji se Adina Nováčková a jsem studentkou České zemědělské univerzity v Praze. Věnujte prosím několik minut svého času vyplněním následující ankety sloužící jako podklad k mé bakalářské práci. Anketa je zcela anonymní. U jednotlivých otázek se prosím řiďte pokyny.

1) Jak často se účastníte zasedání zastupitelstva obce Senohraby?

- a) 5x za rok a více
- b) 3x-4x za rok
- c) 1x-2x za rok
- d) Nikdy

2) Pokud se zasedání účastníte, vyjadřujete se k projednávaným věcem?

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne
- e) Neúčastním se zasedání

3) Jak často podáváte orgánům obce návrhy, připomínky a podněty k projednání?

- a) 4x za rok a více
- b) 2x-3x za rok
- c) 1x za rok
- d) Nikdy

4) Jakým způsobem získáváte informace v obci Senohraby? (vyberte 1 nebo více odpovědí)

- a) Úřední deska
- b) Místní rozhlas
- c) Webové stránky obce
- d) Spoluobčané
- e) Jiným způsobem

5) Účastníte se v obci Senohraby společenských aktivit?

- a) Ano
- b) Spíše ano

c) Spíše ne

d) Ne

6) Má obec Senohraby radu obce?

a) Ano

b) Ne

c) Nevím

7) Jste dle vašeho názoru dostatečně informováni o dění v obci Senohraby?

a) Ano

b) Spíše ano

c) Spíše ne

d) Ne

8) Co Vám v rámci fungování obce Senohraby chybí? (nepovinná otázka)

--

9) Jak dlouho v obci Senohraby žijete?

a) Méně než 1 rok

b) 1-5 let

c) 5-10 let

d) 10 let a více

10) Jaké je Vaše pohlaví?

a) Muž

b) Žena

11) Do jaké věkové kategorie spadáte?

a) 18-30 let

b) 31-50 let

c) 51-70 let

d) Nad 71 let

12) Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

a) Základní

b) Středoškolské s výučním listem

c) Středoškolské s maturitou

d) Vyšší odborné nebo vysokoškolské

Příloha 2 Vzor ankety pro respondenty obce Hlásná Třebaň

Anketa pro respondenty v obci Hlásná Třebaň

Dobrý den, jmenuji se Adina Nováčková a jsem studentkou České zemědělské univerzity v Praze. Věnujte prosím několik minut svého času vyplněním následující ankety sloužící jako podklad k mé bakalářské práci. Anketa je zcela anonymní. U jednotlivých otázek se prosím řiďte pokyny.

1) Jak často se účastníte zasedání zastupitelstva obce Hlásná Třebaň?

- a) 5x za rok a více
- b) 3x-4x za rok
- c) 1x-2x za rok
- d) Nikdy

2) Pokud se zasedání účastníte, vyjadřujete se k projednávaným věcem?

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne
- e) Neúčastním se zasedání

3) Jak často podáváte orgánům obce návrhy, připomínky a podněty k projednání?

- a) 4x za rok a více
- b) 2x-3x za rok
- c) 1x za rok
- d) Nikdy

4) Jakým způsobem získáváte informace v obci Hlásná Třebaň? (vyberte 1 nebo více odpovědí)

- a) Úřední deska
- b) Místní rozhlas
- c) Webové stránky obce
- d) Spoluobčané
- e) Jiným způsobem

5) Účastníte se v obci Hlásná Třebaň společenských aktivit?

- a) Ano
- b) Spíše ano

c) Spíše ne

d) Ne

6) Má obec Hlásná Třebaň radu obce?

a) Ano

b) Ne

c) Nevím

7) Jste dle vašeho názoru dostatečně informováni o dění v obci Hlásná Třebaň?

a) Ano

b) Spíše ano

c) Spíše ne

d) Ne

8) Co Vám v rámci fungování obce Hlásná Třebaň chybí? (nepovinná otázka)

--

9) Jak dlouho v obci Hlásná Třebaň žijete?

a) Méně než 1 rok

b) 1-5 let

c) 5-10 let

d) 10 let a více

10) Jaké je Vaše pohlaví?

a) Muž

b) Žena

11) Do jaké věkové kategorie spadáte?

a) 18-30 let

b) 31-50 let

c) 51-70 let

d) Nad 71 let

12) Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

a) Základní

b) Středoškolské s výučním listem

c) Středoškolské s maturitou

d) Vyšší odborné nebo vysokoškolské

Příloha 3 Rozhovor se starostkou obce Senohraby

1. otázka: Kolik Vám je let a jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

44, vysokoškolské.

2. otázka: Jak dlouho vykonáváte funkci starostky a co Vás přimělo ke kandidatuře?

Od roku 2018 do současnosti. Nespokojenost s děním, spíše neděním v obci. Dlouhodobé neřešení problémů, stálá nepřítomnost bývalého starosty.

3. otázka: Co se během Vašeho volebního období již podařilo v obci Senohraby zrealizovat a co se případně plánuje zrealizovat?

Dostavba vodovodu, kanalizace v několika částech obce, veřejné osvětlení, zahájila se přístavba mateřské školy, oprava místních komunikací, obnova techniky obce, vybavení školní zahrady novými hracími prvky, zahájení prací na novém územním plánu atd. Je toho hodně.

4. otázka: Jaké činnosti obec vykonává v rámci samostatné působnosti?

Vše dle zákona o obcích.

5. otázka: V jakém rozsahu vykonává obec Senohraby činnosti v rámci přenesené působnosti?

Nemáme matiku ani přestupkový odbor, takže v podstatě jen rozhodujeme o kácení dřevin rostoucích mimo les, evidence obyvatel, organizace voleb.

6. otázka: Podílejí se orgány obce Senohraby na chodu obce aktivně?

Ano.

7. otázka: Podílejí se občané aktivně na rozvoji obce? (připomínky a stížnosti, účast na zasedáních zastupitelstva atd.)

Ano.

8. otázka: Je v nynější situaci rozpočet obce schodkový či přebytkový?

Kvůli velkým investicím na dostavbu školky je schodkový. Pokud je rozpočet přebytkový, investuje se do opravy místních komunikací, to nikdy nekončí.

9. otázka: V případě, že je rozpočet schodkový, jak se schodek řeší?

Přebytky hospodaření minulých let (naspořenými penězi obce na účtu).

10. otázka: O jaké dotace bylo v obci žádáno a jaké konkrétně dotace byly obci poskytnuty?

Na dostavbu vodovodu, kanalizace, opravu místních komunikací, na kácení obecních lesů postižených kůrovci, na zakoupení hracích prvků na školní zahradu, altán na hradě Zlenice.

11. otázka: Je obec Senohraby členem Svazku obcí?

Ano, je členem Svazku obcí Ladův kraj, jejichž cílem je vzájemné sdílení zkušeností, společné projekty se sousedními obcemi, kontakt s ostatními starosty. Dále pak dobrovolného svazku obcí Vodovodní přivaděč Javorník – Benešov.

12. otázka: Máte dle Vašeho názoru jako starosta, dostačující pravomoci?

Ne.

13. otázka: Existuje něco, co Vám v zák. 128/2000 Sb., o obcích v rámci postavení starosty chybí?

Větší pravomoci pro starostu. Více věcí, které by mohl rozhodovat samostatně.

14. otázka: Co si myslíte o přímé volbě starosty?

Nepodporuji. Nahrávalo by to populistům a těm, kteří udělají „hurá“ kampaň, ale poté se na pozici starosty vlastně vůbec nehodí. Je dobré, že se na starostovi musí shodnou zastupitelstvo, musí to být především člověk schopný kompromisů a nikoliv „neřízená střela“.

15. otázka: Z jakých zdrojů čerpáte při výkonu své funkce?

Spolupráce s ostatními starosty, ORP, Sdružení místních samospráv, DSO, kterými je obec členem.

16. otázka: Jak přibližně dlouho strávíte činností starostky?

8-10 hodin denně, někdy i práce o víkendech.

Příloha 4 Rozhovor se starostou obce Hlásná Třebaň

1. otázka: Kolik Vám je let a jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Je mi 36 let a mám vysokoškolské vzdělání.

2. otázka: Jak dlouho vykonáváte funkci starosty a co Vás přimělo ke kandidatuře?

Funkci starosty vykonávám od listopadu roku 2018. Mám celoživotní vztah k obci a snažím se být aktivním občanem. Starosta, který vykonával funkci 16 let již do voleb v roce 2018 nechtěl kandidovat, nikdo se do postu starosty nehrnul, a tak jsem se rozhodl změnit život a věnovat část života práci v obci.

3. otázka: Co se během Vašeho volebního období již podařilo v obci Hlásná Třebaň zrealizovat a co se případně plánuje zrealizovat?

Myslím, že se nám toho podařilo mnoho, prvotně jsme zlepšili komunikaci s občany. Máme nový web, pracujeme se sociálními sítěmi apod. Dále se nám podařilo rozjet mnoho projektů a získat na ně dotace. Mezi nejdůležitější patří II. etapa kanalizace.

4. otázka: Jaké činnosti obec vykonává v rámci samostatné působnosti?

Správu vlastního majetku, vytváření a realizování rozpočtu, zřizování a rušení příspěvkových organizací, právnických osob, vydávání obecně závazných vyhlášek apod.

5. otázka: V jakém rozsahu vykonává obec činnosti v rámci přenesené působnosti?

Jsme obcí I. stupně, tzn. např. organizace voleb, evidence obyvatel apod.

6. otázka: Podílejí se orgány obce Hlásná Třebaň na chodu obce aktivně? (příprava před zasedáním atd.)

Ano.

7. otázka: Podílejí se občané aktivně na rozvoji obce? (připomínky a stížnosti, účast na zasedáních zastupitelstva atd.)

Ano.

8. otázka: Je v nynější situaci rozpočet obce schodkový či přebytkový?

Pro rok 2021 je rozpočet schodkový.

9. otázka: V případě, že je rozpočet schodkový, jak se schodek řeší?

Čerpáním z rezervy.

10. otázka: O jaké dotace bylo v obci žádáno a jaké konkrétně dotace byly obci poskytnuty?

Realizace II. etapy kanalizace – 40 mil, prodloužení vodovodních řadů – 3 mil, rekonstrukce ulic – 4 mil, chodník ke hřbitovu 3 mil, veřejné osvětlení 2 mil, pořízení kompostérů 1,7 mil. Všechny projekty byly podpořeny dotací a jsou nyní realizovány.

11. otázka: Je obec Hlásná Třebaň členem Svazku obcí?

Ano, Svazek obcí Region Dolní Berounka a svazek obcí TřeMoLe.

12. otázka: Máte dle Vašeho názoru jako starosta, dostačující pravomoci?

Ano.

13. otázka: Existuje něco, co Vám v zák. 128/2000 Sb., o obcích v rámci postavení starosty chybí?

Zatím jsem na nic nenarazil.

14. otázka: Co si myslíte o přímé volbě starosty?

Nemám na toto téma názor.

15. otázka: Z jakých zdrojů čerpáte při výkonu své funkce?

Především z internetových zdrojů.

16. otázka: Jak přibližně dlouho strávíte činností starosty?

9-10 hodin denně.